

STREIKUOJANTIEJI ATMETĖ RUSŲ SALYGAS

ATVYKO INŽ. VITAS PAVILČIUS, KRISČIŪNAI, MIEŽELIAI, ŽUKAI

New Yorkan atplaukė Guobiai, Tautvydai, Povilaičiai, Žemaičiai, Griaudzės

NEW YORK, N. Y., birž. 14 d. — 1949 m. birželio 13 d. laivu "General Eltinge" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

- Augaitytė, Juzė. Ji apsigyvens—117 Fremont Ave., Philadelphia, Pa.
- Baranauskas, Stasys, Elena, Rita—1273 W. 16th Ave., Cary, Ind.
- Bardauskas, Juozas—6920 S. Talman Ave., Chicago, Ill.
- Bublys, Vladas—Franciscan Monastery, Kennebunk, Pa.
- Bublys, Stasė, Romualdas, Algis—Franciscan Monastery, Kennebunk, Pa.
- Bursevičienė, Juzė—110 Ridgewood Road, Hartford, Conn.
- Brinka Raimondas, Alfonsas, Leokadija—2639 W. Montgomery Chicago, Ill.
- Dovtarts, Kazys, Stasė—St. James, Missouri.
- Degešys, Danielius, Romas, Dainius—11712 Castlewood av., Cleveland, O.
- Dovydaitis, Vincas, Stasė, Vincas, Juozas—591 Halsey st., Brooklyn, N. Y.
- Eidukaitė, Klementina, Aliana—3422 So. Morgan St., Chicago, Ill.
- Eringis, Elzbieta, Petras, Stasys, Petras, Ona, Antanas—4031 Wilkens Ave., Baltimore, Md.
- Estka, Richardas, Stasė, Dalia, Edm.—Knox, Ind.
- Girnius, Antanas, Marija, Algis—57-41 64th St., Maspeth, N. Y.
- Griaudzė, Aleksas, Leonora, Gerim.—11 Walnut St., Nashua, N. H.
- Guntorius, Jonas, Ona, Anele, Vytas—Furnace PO 38, Mass.
- Guobys, Juozas, Danutė, Alvyda—142 Babcock St., Hartford, Conn.
- Gustas, Pranas, Ona, Danutė, Gedra—82 Garfield Ave., Easthampton, Mass.
- Jakubauskas, Stasė—Bismarck, No. Dakota.
- Jankauskaitė, Kazimera—8108 Champlain Ave., Chicago, Ill.
- Jankauskienė, Kazimiera—5421 S. Hamlin Ave., Chicago, Ill.
- Jarulaitis, Julijonas—1774 Columbia Rd., So. Boston, Mass.
- Jurašas, Eduardas, Elena, Eduardas, Algirdas—1505 N. Mason Ave., Chicago, Ill.
- Kežinaitis, Stasė—2711 E. Ontario St., Philadelphia, Pa.
- Kiršinas, Petras, Stasė—1233 Portland Ave., Chicago Hts., Ill.
- Kleinas, Eugenijus—208 Lincoln St., Worcester, Mass.
- Krisčiūnas, Bronius, Aniceta, Rimas—62 Forbes St., Amsterdam, N. Y.
- Jurgilas, Juozas, Irena—3417 S. Lituanica Ave., Chicago, Ill.
- Mieželis, Vladas, Juzefa, Raimondas, Armanatas—7126 So. Artesian Ave., Chicago, Ill.
- Mitasas, Birutė, Bronė—Route No. 1, Elburn, Ill.
- Montvilas, Fr o m a s — 110 Ridgewood Rd., E. Hartford, Conn.
- Orentas, Augustas, Anė—67

Žiūrinėja dokumentų nuotraukas

Judith Coplon ir josios advokatas A. Palmer žiūrinėja fotostazines kopijas dokumentų, rastų josios rankinukyje. Teisėjas reikalauja, kad dokumentai būtų prijungti prie bylos. Buvusi teisingumo departamento tarnautoja vis dar mano, kad prisiekusieji teisėjai ją išteisins.

SENATO KOMITETAS PATARIA MAŽINTI VALDŽIOS IŠLAIDAS

Tvirtinama, kad Lewis susitaręs su kasyklų savininkais dėl anglies reikalų valdytojo

WASHINGTON, D. C., birž. 14 d. — Senato išlaidų komitetas nutarė siūlyti sumažinti valstybės išlaidas nuo dviejų iki keturių milijonų dolerių. Prezidentas norėtų pakelti valstybinius mokesčius bent keturiomis milijonais dolerių, tuo tarpu komitetas, vietoje naujų mokesčių, siūlo mažinti išlaidas. Komiteto rezolucija prašo prezidentą sumažinti visas valdžios įstaigų išlaidas nuo penkių iki dešimties nuosimčių.

SVARBUS OPPENHEIMERIO LIUDIJIMAS

Kongreso atstovai labai plačiai komentuoja Dr. Robert Oppenheimerio liudijimą atomo energijos reikalais.

Sen. Hickenlooper aštriai kritikavo David Lilienthalį, reikalavo, kad jis būtų pašalintas, tuo tarpu Dr. Oppenheimer giria Lilienthalio atliktą darbą.

Sen. Hickenlooper apie atomo reikalų tvarkymą tiktai iš kitų patyrė, o Dr. Oppenheimer visą laiką dirba atomo reikalų komisijoje.

Siūlo anglies reikalų "caru"

NEW YORK, N. Y., birž. 14 d. — Tvirtinama, kad John L. Lewis ir kasyklų savininkų dauguma siūlys skirti valdytoją visiems anglies reikalams tvarkyti.

Paskirtas valdytojas turės nepaprastai didelę galią, jis tiesiog vadinamas "caru". Naujas valdytojas turės teisę įsakinėti darbininkams ir darbdaviams.

Tuo tarpu šis klausimas keičiamas tiktai pusiau slaptuose pasitarimuose, bet netrukus jis bus oficialiai pasiūlytas.

NE VISI SAVININKAI PRITARIA "CARUI"

Tvirtinama, kad dauguma kasyklų savininkų, gaminančių 200 milijonų tonų anglies ir metus, pritaria "caro" idėjai.

Bet pietinių valstybių savininkai, gaminantieji tiktai 100 milijonų tonų anglies ir metus, priešinasi. Jie nenori duoti vienam žmogui didelės galios.

Jei pavyktų susitarti dėl "caro", tai į metus jis gautų nuo 75,000 iki 100,000 dolerių algos. Pasitarimai naujai sutarčiai eina, bet angliakasiai nedirba.

Prisaidintas F. D. Roosevelt Jr.

WASHINGTON, D. C., birž. 14 d. — Franklin D. Roosevelt Jr. šiandien prisaidintas kongreso atstovo pareigoms. Atstovų rūmų pirmininkas Sam Rayburn perskaitė priesaiką.

Daugelis Franklino D. Rooseveltto sūnų lygina tėvui, sako, kad jis yra energingas ir moka paveikti žmones.

New Yorko demokratų partija priešinosi jaunojo Rooseveltto kandidatūrai, bet jis vis dėlto buvo išrinktas. Šiomis dienomis F. D. Rooseveltas važinėjo Izraelin ir tyrinėjo vietos sąlygas.

8 suomiais persirė Atlantas ir pasiekė Miami. Mažo laivėlio kapitonas Albert V. Karia parašė, kad jie bėgo nuo biaueraus sovietų teroro. Kelionė iš Suomijos į Miami užtruko 10 mėnesių. Jie išplaukė 8, bet atplaukė 9, pakelkiję Virginijos salose gimę kūdikis, kuris jau skaitosi J. V. piliečiu.

Is Čekoslovakijos kalėjimo paleisti du kareiviai gavo po pusę metų kalėjimo už pagėmimą iš J. V. kariuomenės.

Vėliausios žinios

Vakar Paryžiuje buvo pasklidęs gandas, kad sovietų delegacija demonstratyviai išėjo iš ministerių konferencijos. Laikraštininkai matė Višinskį ir kitus rusų delegatus, išėinančius iš posėdžių salės. Rusai nuėjo į Bolonės mišką pasivaikščioti. Bet tikrumoje įvyko štai kas: sovietų valdžia pasiūlė naują planą bėgamiems Vokietijos reikalams tvarkyti. Demokratinė valstybių atstovai pareikalavo laiko planą apsvaistyti. Višinskis pasisūlė išeiti iš konferencijos, kad jie tuoju galėtų klausimą išspręsti. Taip jis ir padarė. Šiandien ministeriai dar kartą susirinks į uždara posėdį.

Streikuojantieji vokiečiai sutiko priimti finansines sąlygas streikui baigti, bet jie reikalavo garantijų prieš persekiojimus. Sovietų generolas žodžiu buvo pasižadėjęs streikavusių nepersekioti, bet vėliau sovietų valdžia atšaukė šią garantiją, todėl geležinkeliai ir nutarė negrįžti į darbą. Jie bijo, kad rusai, važiuojant traukiniais sovietų kontroliuojama teritorija, negrobtų geležinkeliečių, kaip jie anksčiau tai darė.

Kominformas pradėjo valyti Balkanus nuo neistiekimų partijos narių. Albanijoj sausūdytas gen. Xoxi, kuris rekomendavo užimti Tito poziciją Maskvos atžvilgiu. Sumirti ir kiti nepatikimi Albanijos komunistai. Tvirtinama, kad jau prasidėjo areštai ir kitose Balkanų valstybėse.

Atvykusių išvietintų (DP) dėmesui

SPRINGFIELD, Ill., birž. 14 d. — Illinois Displaced Persons (DP) Commission šiandien padarė pareiškimą, kuriuo atkreipiama dėmesys į tą faktą, kad visi dipukai, kurie apsigyveno Illinois valstijoje, iki liepos 1 d. privalo raportuoti Federal Displaced Persons Commission Washington, D. C.

Kiekvienas asmuo, atvykęs į Jungtines Valstybes pasiremiant DP akta, gaus laišką, kuriame bus paaiškinti reikalavimai, specialią blanką ir voka. Apribotu kiekiu tų formalių blankų, kurios yra reikalaujamos išpildyti, aprūpins ir vietos Imigracijos ir Naturalizacijos patarnavimo ofisai.

Dviejų metų būvyje kiekvienas DP privalės išpildyti keturis raportus. Raportavimo datos nustatytos sausio 1 ir liepos 1. Pirmas raportas turi būti pasiūstas sekama nustatyta data, kai asmuo šioje šalyje išgyvena 60 dienų. Šeimos galva turi raportuoti apie save, savo žmoną ir nevedusius bei nesuaugusius vaikus.

Kadangi pagal DP aktą atvykęs imigrantas, jei jis sauališka neišpildo teisingai raportu, gali būti nubaustas pinigine bausme arba įkalinimu, tai visi dipukai privalo suprasti, kad reikia būtina pasūsti raportus po 1949 m. birželio 15., ir nevēliau 1949 m. birželio 30, adresu Displaced Persons Commission, Care of Statistical Section, Immigration and Naturalization Service, Washington 25, D. C.

ANDREI VIŠINSKIS PAREIKALAVO KITO UŽDARO POSĖDŽIO

Nori gauti sovietų valdžios užtikrinimą, kad ji dar kartą neprimestų Berlyno blokados

BERLYNAS, birž. 14 d. — Streikuojantieji Berlyno geležinkeliai šiandien atmetė sovietų valdžios pasiūlytas sąlygas streikui baigti. Geležinkelių unijos vadai priėmė keturių karo vadų aptartas sąlygas, bet didelė streikuojančių dauguma pasisakė prieš jas.

Geležinkelių unijos pareigūnai, paklausę gen. Frank Howley rekomendacijų, siūlė priimti Amerikos, britų, prancūzų ir sovietų karo vadų aptartas sąlygas streikui baigti. Sovietų karo vadovybė sutiko mokėti 75% algos vakarų Vokietijos markėmis, bet nieko nepasizadėjo dėl kitų reikalų.

Streikuojantieji reikalavo, kad sovietų valdžia pripažintų veikiančių geležinkelių profesinę sąjungą, kad leistų grįžti darban visiems pašalinėtiems geležinkeliams ir pasižadėtų neliesti streiko metu pasižymėjusių geležinkelių, negrobtų žmonių nuo traukinių, važiuojančių rusų kontroliuojama teritorija.

Amerikos, britų, prancūzų ir sovietų atstovai baigė pasitarimus prekybos reikalams, bet nesutarė. Kiekvienas atstovas informavo savo valdžias apie pasitarimus.

Jie aptarė daug reikalų, bet konkrečiai dėl nieko nesutarė.

PARYŽIUS, birž. 14 d. — Šiandien keturių valstybių ministeriai išties valandą posėdžiavo uždarame posėdyje. Amerikos, britų ir prancūzų ministeriai pasiūlė Višinskiui sudaryti keturių atstovų komisiją Vokietijos prekybos ir kitiems reikalams tvarkyti. Šis pasiūlymas Višinskiui buvo naujas, jis panoro pasitarti su Maskva.

Šiandien pat Višinskis pareikalavo sušaukti dar vieną uždara ministerių posėdį. Manoma, kad jame sovietų ministeris pareiškė Stalino nuomonę dėl kito sąjungininkų pasiūlymo. Keturių valstybių ministeriai susirinks tiktai rudensį sąjungą, kad leistų grįžti darban visiems pašalinėtiems geležinkeliams ir pasižadėtų neliesti streiko metu pasižymėjusių geležinkelių, negrobtų žmonių nuo traukinių, važiuojančių rusų kontroliuojama teritorija.

Amerikos, britų, prancūzų ir sovietų atstovai baigė pasitarimus prekybos reikalams, bet nesutarė. Kiekvienas atstovas informavo savo valdžias apie pasitarimus.

Amerikos, britų, prancūzų ir sovietų atstovai baigė pasitarimus prekybos reikalams, bet nesutarė. Kiekvienas atstovas informavo savo valdžias apie pasitarimus.

TRIESTO GYVENTOJAI NORI SANTYKIŲ SU ITALIA

Sovietų valdžia atsakė tyrinėti bulgarų ir vengrų taikos sutarčių laužymą

TRIESTAS, Italija, birž. 14 d. — Triesto srities gyventojų rinkimų daviniai rodo, kad didelė dauguma nori santykių su Italija.

Triestiečiai rinko 60 savivaldymų atstovų, 40 išrinktų priklauso prie partijų, norinčių prijungti Triestą prie Italijos.

Rinkimų rezultatai rodo, kad Alcide de Gasperi vadovaujama krikščionių demokratų partija pravedė daugiausia atstovų, net 25. Antroje vietoje stovi komunistų partija, ji pravedė 13 atstovų.

SOCIALISTAI GAVO 10,747 BALSŲ

Italijos socialistų partija gavo 10,747 balsus. Tito šalininkų buvo labai nedaug, vos 3,957. Šiandien Tito tvirtina, kad kai kuriems jugoslavams neleistu balsuoti.

Komunistai reikalavo palikti Triestą atviru miestu. Krikščionys, socialistai ir kitos keturios partijos reikalavo prijungti Triesto sritį prie Italijos.

Tito partija reikalavo prijungti Triestą prie Jugoslavijos. Dauguma gyventojų nori būti prijungti prie Italijos.

Rusai atmetė vakarų reikalavimą

LONDONAS, birž. 14 d. — Sovietų valdžia atmetė J. Valsstybių ir Didžiosios Britanijos reikalavimą iširti vengrų, bulgarų ir rumunų valdžių veiksmus.

menų, rodančių, kad Bulgarija, Vengrija ir Rumunija su lauzė neseniai pasirašytą taikos sutartį.

Jos pasizadėjo respektuoti žmogaus ir piliečio teises, bet šio pažado nepildė, spaudos laisvę suvaržė, politinius priešus persekioja.

MASKVOS RADIJAS PASKELBĖ RUSŲ NOTĄ

Šiandien Maskvos radijas perskaitė sovietų valdžios atsakymą į amerikiečių ir britų reikalavimus.

Amerikos kaltinimai yra bandymas taikos sutartį panaudoti įsikišimui į trijų valstybių vidaus reikalus, sako Maskvos pranešimas.

Taikos sutartis sako, kad didžiosios valstybės, susitarusios, gali prižiūrėti taikos sutarties vykdymą. Sovietų valdžia atsakė bendradarbiauti šiame reikale.

Belgų kariai išvaikė vokiečius

DIUSELDORFAS, Vokietija, birž. 14 d. — Belgų kariuomenės dalinys vakar išvaikė vokiečius, norėjusius neleistu išardyti dirbtuvės gazolinui gaminti.

700 belgų karių, lydimi tankų, užėmė vokiečių pastatytas barikadas, išvaikė minią ir pradėjo ardyti dirbtuvę.

Karo metu minėta dirbtuvė gamino gazoliną nacių lėktuvams, ji paskirta reparacijoms. Dabar vokiečiai norėjo neleistu ardyti dirbtuvės, bet jie priversti pasitraukti.

IS LIETUVIU GYVENIMO

Žiburėlio piknikas

Buvo pranešta, kad žiburėlio išvažiavimas-piknikas įvyks birželio 10 d. Tačiau ta data dėl tam tikrų aplinkybių tapo pakeista. Išvažiavimas įvyks ne birželio 10 d., kaip buvo paskelbta, bet liepos 10. Išvažiavimo vieta ta pati, būtent, Ryan's Woods.

Cicero žinios

Kas mągstate linksmą, lengvą gyvenimą ir turite kapitalo, tai galite tapti biznieriūm. Šviesaus laimės, 14th ir 49th Court, Liuosybės namas, Lietuvių centras. Čia biznio reikalais ateina įvairių tautų žmonės.

Liuosybės name penkios krautuvės, viršuje dvi svetainės. Parengimai, susirinkimai virte verda diena iš dienos. Jau kuris laikas taverne valdo jauni žmonės. Abu čia augę. Jie į gyvenimą žiūri plačiai, tai ne atėiviai, kurie prisirišę neša vargo našta tiek dieną, tiek naktį.

Mykolas Jakubauskas, 1423 So. 50th St., po rūpesčių ir skausmų ligoninėje grįžo namo. Jisai jaučiasi gerai, nėra abejonės, kad po savaitės kitos vėl jį matysime savo tarpe. Tai vienas iš linksmų vyrų, niekas netikėjo, kad jam prisieis sirgti ir atsigulti keletai savaitėčių į lovą. Mykolas gyvena tvarkingai, tai jo liga, operacija niekam nesudaro naštos. Išlaidas apie tūkstantį dolerių jis pats padengia. Jis priklauso kelioms draugijoms ir gana šiek tiek pasalpas. Apie lankytojus tai nėra kas kalbėti. Linkniuos greitai pasveikti ir niekad daugiau nesirgti.

Antanas ir Elena Ignatavičiai liko tikri na laičiai. Prieš keletą metų mirė jų tėvelis. Jis buvo gražiai palaidotas. Likusio vaikus tinkamai globojo motinė. Visi trys drauge gyvena. Vaikai darbštūs, ypač Antanas. Kuo tik jisai nėra buvęs? Viskas jam sekasi gerai.

Jų motinė, sulaukusi senatvės gerai laikėsi, vienok mirtis neaplenkia nė vieno. Ja pagal savo išgales jie gražiai palaidojo, nežūrint išlaidų. Užtat nuo giminių ir draugų susilaukė užuojautos ir paramos. Todėl jie pareiškia viešą, gilią padėką giminėms, draugams kaimynams, o ypatingai jie dėkingi laidotuvių direktoriui A. B. Petkui.

SLA 63 kuopos piknikas

Prie kampo So. Western ir 87-tos gatvės, taip vadinamam Ryan's miškelyje, birželio 12 d. įvyko SLA 63 kuopos piknikas. Iš karto nebuvo toks jau skaitlingas, bet vėliau susirinko apšėiai, — buvo gyvas P-as Laurutanas komanduoja savo pagalbininkus ir gana vikriai sukinėjasi, kad būtų kiekvienas patenkintas. Daugiau žmonių apstoja vietą, iš kur teka "šaltinis". Toliau ant pievutės po medžiais matosi viešnia iš Detroito, — tai Mrs. B. Keblaitienė, su vietos savo drauge Mrs. Manos, — susėdusios šnekučiuojasi. Ateina Mankus, Kondroška ir daugelis kitų. Čion pat prie stalo sėdi ir p. Kučinskai. Ateina Mr. Dambro su ponais Pučkoriais. Dambro, — "tas jaunuolis", niekuomet neuilstantis darbuotojas, ir šį kartą platina pranešimą jų klubo pikniko. Ne tik kad visiems duoda skelbimą, bet ir žodžiu aiškina, kad ten ir ten bus tos iškilmės! Šneketėjus kiek daugiau, atsiranda ir darbščių žmonių, kurie nuolat maino tuščius ant pilnų. Ir taip besnekučiuojant, nejučiomis artinasi pavakaras. Visi pralieda karštą, tvankią dieną, pradeda skirstytis. Atsisveikinę su likusiais ir mes susėdė į mašiną traukėm pas Mrs. Manos žvėzių žuvų paragauti, nes jos žentas turėjo tą dieną gerą laimikį.

Žemaičių Kultūros Klubo Piknikas

Birželio mėn. 19 dieną, įvyks Žemaičių Kultūros Klubo piknikas, Leppos darže, 32nd ir Kean Ave., prie Lietuvių Tautiškių Kapinių. Piknike bus skanių valgių, geros rūšies gėrimų ir šokėjams gros gera muzika. Žemaičių Kultūros Klubui priklauso ne vien tik žemaičiai. Daugelis žemaičių vyrų yra vedę Suvalkijos merginas, kurių tarpe yra dukių, kapišų, zanavykių ar mozūrių, tai žemaičių Kultūros Klubui priklauso visi lietuviai ar tai jie būtų aukštaičiai, ar žemaičiai, ar laukiniai, ar girininkai. Kadangi žemaičių Kultūros Klubas visada paremia Lietuvos kultūrinį darbą, skiria aukas ir savo nariams nelaimės įvykiais moka po 50 dolerių, tai jų rengiamas piknikas yra vertas visuomenės paramos. — Senas Petras.

Smagus SLA kuopos išvažiavimas

SLA 217 kuopa rengia smagų išvažiavimą, kuris įvyks birželio mėn. 19 dieną, Ryan's Woods miškelyje, 87th ir So. Western gatvės, blokas 22. Visi kuopos nariai, mūsų draugai ir kiti kviečiami mūsų išvažiavime dalyvauti. Kartu visi linksmai laiką praleisime, grynu oru pakvėpuosime, o kaip ištroksime, ar išalksime, tai rengimo komisija ištroksius pagirdys ir išalkusius pavaldindys, be to dar bus gera lietuviška muzika. — P. G.

Svečiai

Atvyko iš Vokietijos Mortha Viktoravičienė ir jos sūnus Antanas ir žentas Vytautas, dukterė Ona Kurkulevičia.

Englewood — ponis Mortha Viktoravičienė su sūnumi Antanu, gegužės 5 dieną atvyko iš Vokietijos, D.P. stovyklos. Jie apsigyveno Chicagoje pas tetą Sophia ir Antaną Bražauskus, 5600 So. Carpenter St.; čia jie turi savo nuosavą namą ir užlaiko taverną.

Birželio mėn. 7 d. iš Vokietijos į Chicago atvyko pas p.p. A. S. Bražauskus dar M. Viktoravičienės dukterė ir žentas Vytautas bei Ona Kurkulevičia. Jie visi atvyko iš Vokietijos ponų Antano ir Sofijos Bražauskų padedami. A. S. Bražauskai yra linksmi, kad jiems pavyko išgelbėti iš D.P. stovyklos vargo ir bado savo tetą ir jos šeimą. Visi D.P. stovyklų paukšteliai yra linksmi, kad jiems pavyko pasiekti demokratijos ir laisvės Dėdės Samo šalį. Visi tie grininiai kilę Lietuvoje iš Telsių apskrities, Laukės parapijos, Jeičių kaimo. — Senas Petras.

REMKITE TUOS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

UŽUOJAUTA

GILAUS LIUDĖSIO VALANDOJE, KONSTANTUKAI PETERSONAITEI mirus, p. p. B. W. Petersonas, K. Šimkienė, S. A. Baukus ir A. P. Šimkus giliai užjaučiame ir kartu liūdime: J. K. Dočkai, St. Alvikytė, D. A. Pareigiai ir Stankai.

Vienerių Metų Mirties Sukaktuvės

STEPONAS MILEIKA

Persiskyrė su šiuo pasauliu birželio 15 dieną, 1948.

Pal'ko brolienė Rozalija Mileikiene, 2 brolio sūnus ir 2 dukteris, ir daug kitų draugų ir pažįstamų.

Priklausė American Legion Post No. 20, National Guard ir A. L. D. S. 72 kuopai

Iškilmingai palaidotas Lietuvių Tautiškoje kapinėse su visomis militarinėmis apeigomis.

J. ir ONA ORINTAI.

Pirkite iš Didžiausios Paminklų Dirbtuvės CHICAGOJE

Jonas Savickas BEVEL GRANITE CO. (Not Inc.)

119th St. ir Kerzie Ave.

WHOLESALE IŠDIRBYSTĖ Paminklų pristatome į visas kapines arti, ar toli.

Telefonas: BEverly 8-3632

Juozas Formalistas

(Pašnekesys)

Bronė neseniai atvyko iš tremties gyvenimo. Ji pasakoja savo pergyvenimus tremtyje ir okupacijos metu, kiek daug tenais buvo iškentėta. 1940 metais Bronė sėdėjo kalėjime. Jai pastebiu, kodėl jai teko sėdėti kalėjime, jei ji liberališka, jei okupacijos režimui aktingai nesipriešino?

Bronė nedvejodama atsako, kad ji buvusi mokytoja ir buvo susirūpinusi tik savo pareigomis, jokiose politiškoje partijoje nedalyvavo, bet ją vertė išdavinėti kitus. Jų įsakymo nepaklausė, tuomet ją apšaukė šnipė ir kalėjimu nubaudė. Toliau Bronė pasakoja, kaip ji du metu valsciaus mokykloje mokytojavo. Toje mokykloje buvo dvi moters ir du vyrai mokytojai. Mokyklos vedėjas Juozas buvo formalistas. Jisai be jokios atvangos dirbo mokykloje, rūpinosi jos reikalais, tenais kruopščiai dirbo ir turėjo savo sistemą.

Pastebėjau, kodėl Juozas, mokytojudamas 20 metų, turėjo vos vieną savaitę atostogų ir buvo nuvykęs į Birštono kurortą? Ji pasakoja, kad Juozas labai rūpinosi tėvų ūkiu. Kaip tėvai išsikėlė į viensėdiją, tai jisai padėjo namiškiams pastatyti naujus trobesius. Be to, dar vis gražino sodybą. Ją apsidodino gražiomis eglaitėmis ir pušaitėmis. Bronė pasakoja, kad mokytojai tenais mėgo daryti dideles ekskursijas, kuriose be mokytojų dalyvavo ir jų daug jaunimo. Būdavo, pasikinkydavo žemaitukus ir važiuoja. Mat, už vieno kilometro buvo žemaitukų žirgynas, kur žemaitukai buvo auginami. Nuvažiuodavo net į Šiaulius, kur veikė teatras, tai tenais atsilankydavo.

Pasirodo, kad Juozas visą savo liuosą laiką praleisdavo ar savo studijoms, ar tėvų ūkiu darbuose. — R. S.

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

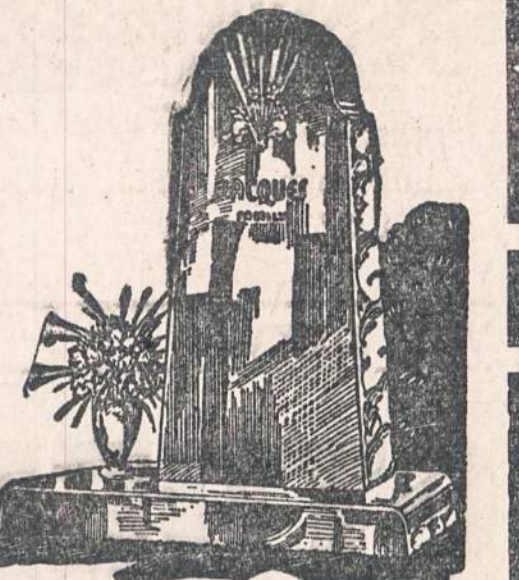
Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet.

Paminklų pristatome į visas kapines arti ar toli.

Bittin and Kamensky Monument Works

3938 W. 111th St. — Tel. BEverly 8-0005

SUSIRINKIMAI

ŽEMAIČIŲ Kult. Klubo prieš pusmetinis susirinkimas įvyks trečią dieną, birželio (June) 15 dieną, 7:30 val. vakaro, Hollywood Inn svet., 2417 W. 43rd St. Visi nariai-ės malonėkite skaitlingai atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti; taigi bus renkama darbininkai piknikui. — K. Kazlauskas, rašt.

PIETRAS...

3237 S. Morgan Street

Gėlininkas

GELES VISOKIEMS REIKALAMS

Laidotuviams ir vestuvėms padarome visokias formas iš nupjautų gėlių.

Augalai — Pasveikinimui Kortos — Kūdikiams Įvairūs Daiktai.

Pristatome visur Chicagos mieste. Saukite: YARDS 7-8496.

LOVEIKIS

Siuočiame Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams 3316 SO. HALSTED ST. Tel. Yards 7-7308

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA

Gražiausias gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuviams ir dėl kitų visokių papuošimų. 6901 S. Wentworth Ave. Tel. Stewart 3-2454 ir Hudson 3-2224.

URBA

Gėlės Mylintiems Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviams, Papuošimams. GELININKAS 4180 Archer Avenue Phone: LA 3-5800 arba 5870

JOS. F. BUDRIK

Inc. 3241 So. Halsted Street, CHICAGO 8, ILL. Tel. CALumet 5-7237.

Didelė krautuvė: Namams rakan-dai, elektriniai šaldytuvai, skalbiamos mašinos, pečiai, dulkių valytuvai, karpetai, Television Setai, radijos, lietuviški rekordai

ir JEWELRY

Visiems nuolaida ant radijų, televizion setų dėmantų, laikrodėlių iki 40 procentų.

Krautuvė atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais.

Budriko radio programos iš WCFL 1000 kil. Radio Stoties kas sekmdienio vakarą 5:30 P. M. Chicagos laiku.

AMERICA'S SECURITY LOAN

BUY BONDS TODAY!

ALBINA PETKUS Gyveno 725 W. 17 Place

Mirė birželio 13 d., 5:30 v. ryto, 1949 m., sulaukus 29 metų amžiaus. Gimus Chicagoje.

Paliko nuliūdę: motina Ona, sesuo Estelle Blizck, švogeris Juozapas, dėdės Petrosas, Juozapas, žmona Marijona, Kazimieras, žmona Josephine (New York), Jonas, žmona Ursulė, Juozapas, žmona Rozalija, ir visų jų šeimos; teta Carolina Strelauskas ir jos šeima ir kitos giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas P. Gurskio kopl., 659 W. 18th St.

Laidotuvių įvyks ketvirtadi, birželio 16 d., 8:30 val. ryto iš koplyčios "Dievo Apveidos" parapijoje, o po gedulingu pamaldy bus nulydėta į Šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Albinos Petkus giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Motina, Sesuo, švogeris, Dėdės, Teta ir Giminės.

Laid. Direkt. P. Gurskis, tel. SEeley 3-5711.

BARBORA JATKEWITZ, po pirmu vyrų Pakalkienė, po tėvais Adomaitytė, gyveno 5650 W. 64 Place

Mirė birželio 12 d., 10:45 v. vakaro 1949 m., sulaukus pusės amžiaus. Gimus Lietuvoje; Telsių apskr. Raudėnų parapijoje, Girininkų kaime. Amerikoje išgyveno 40 metų.

Paliko nuliūdę: vyrais Petras, 4 dukterys: Phyllis Juris, žentas John, Harriett Zana-zaro, žentas John, Irene Sana-zaro, žentas Lawrence ir Jennie, sūnus Alex, marti Stel-la; 6 anūkai; 2 seserys: Ursulė Silinskas (Boston, Mass.) ir Julia Simitauskas (Lewiston, Me.) ir jų šeimos; krikšto sūnus Felix Sangala ir jo šeima ir kitos giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas J. F. Eudeikio koplyčioje, 4330 South California Avenue.

Laidotuvių įvyks ketvirtadi, birželio 16 d., 1:30 val. po pietų. Iš koplyčios bus nulydėta į Lietuvių Tautiškas kapines.

Visi a. a. Barbore Jatkewitz giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Vyrais, Dukterys, Sūnus, Zentas, Marti, Anūkai, Seserys ir Giminės.

Laid. Direkt. J. F. Eudeikis, Tel. Yards 7-1741.

KREMLIAUS BALTOSIOS VERGĖS

ALEKSAS SMELTYNISKIS

Tam tikru laiku viso kultūringo pasaulio spauda susinervinusi tonu svarstė klausimą, kodėl Sovietų Sąjunga neišleidžia keliolikos rusių moterų, kurios tam tikru laiku buvo ištekėjusios už svetimų valstybių piliečių, jiems būnant karo metu tarnybiniuose komendiruotėse Maskvoje, išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos pas savo vyrus Anglijon, Amerikon ir kitur. Karui pasibaigus ir reikalui praėjus, čia paminėti svetimų valstybių piliečiai grįžo atgal į savo kraštus, tačiau jiems nebuvo leista drauge pasiimti savo žmonas. Jos turėjo likti Maskvoje.

Negirdėtas kultūringo pasaulio istorijoje įvykis! Ištekėti vietos įstatymai leidžia, tačiau išvykti su savo vyru už valstybės ribų uždrausta. Tuo reikalu buvo kalbėta Anglų parlamente, tas pats reikalas keliais atvejais svarstytas Amerikos vyriausybės sluosniuose, apie tą patį reikalą UN pilnalyte net priimta speciali ta veiksmą pasmerkianti rezoliucija, tačiau viskas sudūžta atsidūrus į geležinę sieną! Atitinkami organai ir paskirti asmenys atsikreipė net į patį mylimiausią tėvą, mokytoją, generaliausį karo vadą ir pasaulio liaudies vadą, tačiau ir iš to išėjo tik šnipšt!

Kame gi čia reikalas? Kur gi čia yra pakastas paslapties šuo? Ar yra žinoma visa tai žmonėms, kurių tos baltosios vergės yra buvusios "žmonomis" ir ar nujaucia tie žmonės, kurie darę pastangas UN pilnalyte ir šalių parlamentuose? Greičiausiai, kad ne, nes jeigu žinotų — nedarytų bereikalingų pastangų ir, kaip sako lietuvių patarlė, — neušintų be reikalo burnos!

Reikalas yra paprastas, tačiau jis savyje slepia baisią tragediją ir uždeda XX amžiui didžiausią istorijos gėdą!

Maskvoje, prie aukštesniosios NKVD mokyklos, kurioje paruošiami NKVD tardytojai, politrukai ir kiti svarbūs tos bu-delių organizacijos svarbesnieji pareigūnai, yra specialus, taip vadinamas In. Ch. Ob. (tie raidžių inicialai slepia specialų pavadinimą), kuriame išimtinai auklėjamos tik moterys ir kaip taisyklė — tik jaunos ir reto gražumo mergaitės! To instituto mokslo metas nenustatytas. Jis tęsiasi pagal reikalą. Mokinių skaičius niekuomet neviršija 200 skaičiaus. Tam institutui kandidates parenka speciali NKVD komisija, susidedanti iš penkių asmenų aukštą NKVD pareigūnų. Per tam tikrą laiką jau paminėta komisija aploško iš anksto numatytas mokyklas ir atranka jiems tinkamas iš išvaizdos kandidates. Atrinktosioms kandidatėms paskelbiama, kad joms suteikiama valstybinė stipendija ir jos bus mokslinamos geriausioje Maskvos mokykloje. Žinoma, kandidatės jaučiasi laimingos, nes iš kart neįprastai, kur slepiasi tikrasis reikalas.

Nemažiau kaip tris metus kandidatės "mokslinamos" visiškai uždarame izoliate, per kuriuos praeina kalbų, muzikos, dainavimo, stalo etikos, inteligencijos ir t.t. Po trijų mokslu metų NKVD pasiima jau grynai savo "mokykum", žinoma, ten kursantės mokinamos slapčiausių NKVD šnipinėjimo metodų, neužmirštant didžiausiųjų pastangų padarymū kandidačių fanatiškoms komunistų partijos narėmis! Tas daugumoje jiems ir pavyksta.

Sovietų premjeras Stalinas patenkintas Gegužio pirmą dieną pro Kremlių maršuojančia sovietų armija ir sportininkais. Tai paskutinė sovietų propagandos agentūros pagaminta fotografija.

Taip visapusiškai "apdirbta" NKVD agentė, dažniausiai fanatiškiausia komunistų partijos narė, pasiūciama į tokias pareigas, kur jai yra geriausios sąlygos sudaryti kontaktą su svetimų valstybių pasiuntinybių tarnautojais ir aukštiais pasiuntinybių pareigūnais. Tam dažniausiai jos būna siunčiamos į pasiuntinybės biurą mašininkėmis, stenografistėmis, privačių pasiuntinybės tarnautojų butų tarnaitėmis, viešųjų viešbučių, kuriuose apstoja svetimtaučiai, patarnautojomis ir panašiai. Vienu žodžiu, tokioms pareigoms, kur jos galėtų atkreipti dėmesį į save svetimų valstybių pasiuntinybių pareigūnų ir su jais sueti ir kontaktą. Žinoma, yra atsitikimų, kad tokia mergaitė gauna specialų pavedimą sueti ir artimą pažintį su nurodytu asmeniu. Jos taip pat įvedamos į specialius parengimus, kuriuose dalyvauja svetimų valstybių žmonės, bet čia jos yra pristatomos kaip kokio nors aukšto Sovietų Sąjungos valdininko dukterys, ar seserys, nors tai yra visai svetima realybė. Ir taip svetimų valstybių pareigūnai užsikabina už NKVD meskeres!

Nepamanykite, kad tos nelaimingos mergaitės taip laisvai paleidžiamos svaistytis tarp svetimų valstybių piliečių? Oi, ne! Dar prieš pirmąjį "debiūtą" surenkami mergaitės giminaičiai: tėvai, broliai, seserys, pusbroliai ir pusseserės ir kiti artimieji ir čia jiems uždarame ratelįje po parašų paskelbiama, kad jeigu mergaitė nusikals partijos linijai, ne tik ji, bet ir visi čia sukviestieji bus sušaudyti! Nuo to laiko čia paminėti asmenys be NKVD sutikimo negali pakeisti gyvenamosios vietos net tame pačiame mieste ar kaime, nebekalbant apie išvykimą kur kitur. Tokiu būdu toji mergaitė dėl savo veiksmų ne tik kad rizikuoja netekti gyvybės pati, bet turėtų žūti niekuo nekalti ir visi jos giminaičiai! Ir nors tiems giminiams ir buvo paskelbtas baisusis sprendimas, tačiau jie vistiek nežino kokioms pareigoms yra nuskirta jų nelaiminga giminaičė mergaitė. Jai taip pat uždrausta bent koks korespondencinis susirašinėjimas su pašaliečiais, išskyrus nustatytus NKVD agentus.

Taigi, svetimų valstybių pasiuntinybių pareigūnai ne vieną nuosirdžiai pamilo ne vieną tokią mergaitę ir taip sukūrė "šeimos" žydinį. Vyras pasitikėdamas savo gražia žmonele, dažniausiai nei nepagalvojo, kad nuo jos reikia slėpti kokias nors valstybines paslaptis, o ši kiekviena nustatytą dieną ir vietą NKVD agentams perduoda žinias, gautas per savo "vyrus." Kol tokios mergaitės vyras dirbo Sov. Sąjungoje, tol jis buvo naudingas ir pas jį buvo laikoma jo "žmona," bet kai jis apleido Sov. Sąjungos žemę, jis nustojo būti reikalingas, todėl nuo jo buvo "paimita" ir jo "žmona," kuri tuojau gaus, jei dar ji bus naudinga, kitą pasky-

rimą, o jeigu tik kiek biskutų bus paabejota jos ištikimybė partijai, ji tuojau atsidurs šaltoj purvinoj duobėj ir su ja reikalas bus baigtas!

Aš visiškai neabejoju, kad dalis tų mergaičių, dėl kurių tiek buvo kalbėta, nė viena tikrai nuosirdžiai pamilo savo vyrus, nes gamtos surėdymas nevisuomet sugriaunamas žiauriosios žmogaus rankos, ir norėjo tikrai sukurti gamtos dėsniais suprantamą šeimos židinį, bet aš taip pat esu tikras šimtu procentu, kad budri NKVD akis ir tai pastebėjo ir todėl toji mergaitė jau senai guli purvinoj šaltoj duobėj vien tik už tai, kad ji pamilo žmogų, kurio pamilimas nepatiko jos NKVD budeliams!

Ar dabar dar reikia pasakyti kodėl Sov. Sąjunga neišleidžia tų užsieniečių žmonių važiutu pas savo vyrus? Ar dar neaišku, kad išleidę tokias moteris už Sov. Sąjungos ribų rizikuotų, kad šios papasakos visą savo gyvenimo Odiseją, atskleidžiant žiauriausią ir šlykščiausią XX amžiaus baltųjų vergių vergiją! Ar dar neaišku, kad taip pasielgę jie leistų sugriauti pasitikėjimą jais, kurį šlykščia apgaule jie yra įgiję?

Gal dabar ir kitiems pasidarys aiškiau, kodėl Sov. Sąjunga taip griežtai reikalauja, kad tie nelaimingi D.P. būtinai būtų grąžinti į "rojų," nes jie bijo, kad tie žmonės matę savo akimis bolševikų barbariškumą ne-

Dailininkų dėmesiu — konkursas!

Šiuomi Brooklyno Darius ir Girėnuo Paminklo Fondas skelbia piešinio-braizinio konkursą statymui lietuviams laikinams Dariui ir Girėnui paminklo Brooklyn, N. Y. ant mažos aikštelės — "square", Lituanica Aikštėj, Union Ave. ir Stagg Street.

Paminklas turi būti įspūdingas ir tinkamas mažai mieste aikštelei. Rekomenduojama medžiaga nesvarbu, bile tinkama ir gali laikyti ilgus laikus.

Piešinys-braizynas pateidaujama, kad būtų pieštas rašalu ant baltos popieros, bet ne būtinai gali būti ir pieštuku pieštas, bile aiškus.

Jeigu paminklo visos keturios pusės skirtingos — kiekviena pušė turi turėti atskirą piešinį; jeigu ne, užtenka vieno piešinio. Parašai ant piešinio gali būti, bet nėra reikalo. Tačiau vėla parašams ant piešinių turi būti paskirta piešėjo.

Kurio konkursanto piešinys-braizynas bus priimtas, tam bus išmokėta \$50. Nepriimtus piešinius grąžinsime tik pareikalavus.

Prašome prisiųsti piešinius ne vėliau, kaip rugsėjo 1 dieną, 1949.

Adresuokite: Darius-Girenas Monument Fund 280 Union Ave., Brooklyn 11, New York.

Patikslinimas

Vakarykščiame Naujienų numeryje žinutė "Laukiama viešnia" yra pasakyta, kad pas p.p. Petronėlę ir Paul Miller, 1515 N. Bell ave. atvyksta aktorė Januškevičiūtė, o turi būti, kad iš V. Vokietijos atvažiuoja gydytoja Aldona Januškevičiūtė, kuri yra baigusi Erlangeno universiteto medicinos fakulteto mokslus.

atpasakotų gyvu žodžiu žmonėms, kurie vis dar nepilnai tik, kad bolševizmas tai yra šlykščiausia gėda ir pasaulio kraugerių čempionas! 31.V.1949, Lewiston, Me.

Toronto, Ont.

PADEKA

Sirdingai dėkoju mieloms torontietėms atsilankiusioms į man suruoštą shower š. m. birželio mėnesio 5 dieną.

Dėkoju už gausias ir gražias dovanas, kurios mna taip reikalingos bus greitoje ateityje. Buvau mielai nusteibinta matydama tiek daug pažįstamų, bet dar nuostabiau buvo, kada, kai kurias toje savo šventėje mačiau pirmą kartą, dauguma iš jų buvo vietinės lietuvisės.

Ačiū Jums, kad mokate mus suprasti ir padėti, mums čia vėliau atvažiausiams, šiame krašte. Aš tvirtai tikiu, kad mes visada liksime artimos vienos kitoms rišamos tos pačios Tėvynės ilgesiu ir meile.

Gilią padėką jaučiu shower šeimininkėms, kurios tiek vargo ir triūso įdėjo ruošdamos šią šventę: p. M. Motiejūnienei, p. S. Bieliauskienei, p. A. Stankienei, p. R. Batūraitei, p. O. Indrelienei, p. U. Bleizgienei, p. A. Mikšienei, p. M. Stankienei, p. B. Racevičiūtei ir p. O.

PADEKA

Atvykę iš vargo žemės—Europos, laikome savo pareiga padėkoti šioms geraširdžiams Amerikos lietuviams už jų medžiaginę bei moralinę paramą mums:

Onai ir Antanui Narbutams, gyvenantiems Chicagoje.

Aldonai ir Normantui Wellsted, gyv. Chicagoje.

Magdalenai Grikietis, gyv. Philadelphia, Pa.

Vitto Grickett, gyv. Chicago.

Kazimierai ir Frank Kalvaičiams, Lowell, Indiana.

Maciukevičienei Marijai ir dukrai, Crown Point, Indiana.

Jūsų geraširdiškumas ir parama buvo taip didelė, kad mes to niekuomet nepamiršime.

—Vytautas, Albinas ir Bronius Chicago, 13.6.1949. M.

Preiškaitylei.

Dar kartą nuosirdžiai dėkoju visoms ir lieku visada Jums dėkinga. —Nijolė Žilbitytė.

Skaitykite ir kitus paraginkite skaityti "NAUJENAS"

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ INSULIACIJOS PROBLEMAS.—DABAR YRA LAIKAS ĮRENGTI SAVO NAMĄ ŽIEMAI.

MES TURIME IŠDIRBTA REPUTACIJĄ PILNO PASIRINKIMO A-1 RŪŠIES STAKO LENŲ IR NAMAMŲ MATERIOLŲ.

CARR - MOODY LUMBER COMPANY 3039 So. Halsted Street Tel. Victory 2-1272 STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS Pradėk Taupyti Šiandien!

Mutual Federal Savings

Chartered and Supervised by the United States Government 2202 W. Cermak Rd. Chicago 8, Illinois PHONE—Virginia 7-7747 JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

25 METŲ SUKAKTUVĖS 25

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, šiemet sukanka 25 metai pasekmingo finansinio gyvavimo. Pasinaudodami ta proga, mes tariame sirdingiausiai ACIŲ visiems mūsų buvusiems ir dabartiniams šerinininkams. Tikrai su jūsų nuosirdžia parama ši Bendrovė galėjo išaugti iki su virš \$4,000,000.00 Dolerių turto.

Mes kviečiame mūsų šerinininkus ir abelnai visus Chicago Lietuvos — atsilankyti į mūsų puikiai įrengta rąstine, kuri vienoj iš gražiausių Lietuvių kolonijų Amerikoje—6234 So. Western Avenue (Marquette Park). Kiekvienas atsilankęs sukaktuvių iškilmėse gaus naudingą ir atmintiną dovaną, kurios prasidės su pirmą dieną Liepos (July).

Štai kodėl tamsta turėtumėt pasidėti savo pinigus šioj tvirty, Federališkai išsurtintoj finansinėj istaigoje.

- No. 1.—Todėl, kad pas mus visų indėliai yra pilnai išsurtinta iki \$5,000. by an agency of the United States Government.
- No. 2.—Todėl, kad pas mus galite pradėti taupyti su \$1.00 daugiau, jeigu norite, arba galite pasidėti didesnę sumą.
- No. 3.—Todėl, kad pas mus taupomi pinigai neša aukščiausių dividendą 3% (our current rate).
- No. 4.—Todėl, kad pas mus, pinigai buvo ir yra išmokami pareikalavus.
- No. 5.—Todėl, kad pas mus, galite taupyti arba išsiimti laisvais. Dėl informacijų rašykite arba pasaukite—GROVEHILL 6-7575.
- No. 6.—Todėl, kad pas mus galite gauti pirmųjų morgiečių lengvais mėnesiniais išmokėjimais.
- No. 7.—Todėl, kad pas mus galite atlikti visus savo ir savo šeimos finansinius reikalus, mūsų rąstinej galite apmokėti visokias bylas, su money orders, arba su mūsų čekiais.
- No. 8.—Todėl, kad pas mus, visada ir visiems patarnavimas yra mandagus ir teisingas.

Rekomenduodami mūsų draugams, meldžiame priminti, kad CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, teisingai tarnauja Chicago Lietuvos, finansiniuose reikaluose, per 25 metus. Laikė didžiosios depresijos, kada didžiama finansinių istaigų uždare biznio duris, CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, per tuos sunkius laikus, pasekmingai atsilaike, išmokėdama kiekvieną centą savo taupytojams.

Malonu pranešti mūsų šerinininkams, kad CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION Board of Directors ir vėl užgryė išmokėti 3% dividendų (per annum) visiems mūsų taupytojams už pirmus 6 mėnesius šių metų.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6234 So. Western Ave. Tel. GROvehill 6-7575

JOHN PAKEL, President.

Pinigai padėti iki 15 dienos Liepos (July), gaus dividendą už visą Liepos mėnesį.

BENDROVĖS NAMAS

SAVE TAUPINK

Blogiems laikams užėjus pinigai apdraustoje Finansinėje įstaigoje bus didelė pagalba.

MES MOKAME 3% metinių dividendų KARTUS PER METUS.

Duodame paskolas ant namų su mažais mėnesiniais išmokėjimais.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 1739 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

Subscription Rates:		Jungtinėse Valstybėse, ne Chicago:	
\$7.00 per year in Canada		Metams	\$7.00
\$7.00 per year outside of Chicago		Pusei metų	3.50
\$9.00 per year in Chicago		Trims mėnesiams	2.00
4c per copy			
Užsakymo kaina:		Užsieniuose:	
Chicagoje — paštu:		Metams	\$10.00
Metams	\$9.00	Pusei metų	5.50
Pusei metų	4.50	Trims mėnesiams	3.00
Trims mėnesiams	2.25		
Vienam mėnesiui	.90		
Chicagoje per išnešiotojus:			
Viena kopija	4c		
Savaitei	.25		
Mėnesiui	.90		

Boševikų Įsiveržimas Lietuvoje

Birželio 15 dieną 1940 metais boševikų Raudonoji Armija įsiveržė į Lietuvą ir ją okupavo. Šituo agresijos žygiu sovietų valdžia sulaužė kelias tarptautines sutartis, pasirašytas su Lietuva: 1920 metų taikos sutartį, 1926 metų nepuolimo ir draugingumo sutartį ir 1939 metų bendro apsigynimo sutartį.

Patį sovietų valdžia Litvinovo suformuluotoje "aneksijos definicijoje" buvo oficialiai pripažinusi, kad prijungimas svetimos žemės prieš jos gyventojų norą prie kitos valstybės yra tarptautinė piktadarybė. Bet ji šita piktadarybę atliko, už mėnesio laiko po Raudonosios Armijos įsiveržimo Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungą.

Boševikiški agresoriai, stengdamiesi apgauti pasaulį, padarė Lietuvoje neva rinkimus į "liaudies seimą", bet visi kandidatai buvo valdžios paskirti, taip kad balsuotojai neturėjo jokio pasirinkimo. Ir šitais hitleriškais balsavimais "išrinkti" atstovai dargi nebuvo įgaloti spręsti Lietuvos Respublikos suverenumo klausimo.

Rinkimų kampanijos metu žinonėms buvo skelbiama, kad "liaudies seimas" turės sudaryti draugingus santykius tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos. Tikslai kada tie apgavingi "rinkimai" praėjo, tai okupantai pasakė "atstovams," kad jų uždavinys likviduoti Lietuvos nepriklausomybę!

Tokių pat apgavimų būdu buvo paruoštas ir sovietų kariuomenės įsilaužimas į Lietuvą. Molotovas, pasiūkęs Lietuvos užsienio reikalų ministerį į Maskvą, apkaltino Lietuvos valdžią dėl tariamų raudonarmiečių "vongimų" iš sovietų garnizonų Lietuvoje. Kada iš Lietuvos pusės buvo pasiūlyta šita kaltinimą iširti, Molotovas iškėlė kitą melagingą kaltinimą: kad Lietuva padariusi slapta "karo sąjungą" su latviais ir estais prieš Rusiją.

Maskva pasiuntė 18 valandų užtatumą Kaunui, reikalaujama sudaryti "draugingą" sovietams valdžią. Nors Lietuvos valdžia šito reikalavimo neatmetė, bet, dar nepasibaigus ultimatumo terminui, boševikų tankai ir artilerija jau dundėjo Lietuvos keliais, perėję Lietuvos sieną.

Begėdiška apgaulė nuo pat pradžios. Apgaulė ir smurtas.

Masinės Deportacijos

Išvirtindami Lietuvoje, boševikai gyvėsi išvadavę jos liaudį iš "kruvinosios Smetonos" jungo ir atnešę jai laisvę. Kai kurie žmonės buvo patikėję, nes fašistiška tautininkų valdžios spauda buvo jiems įkyrėjusi iki gyvo kaulo. Bet, neilgai trukus, nukrito maska nuo "liaudies draugų" veido.

Visa Lietuvos spauda buvo subolševikinta. Visos politinės partijos, išimant komunistų, buvo uždarytos. Bet kokia agitacija prieš valdžią buvo uždrausta, po baime mirties bausmės!

Prasidėjo valdžiai priešingų žmonių suėmimai. Ką jėmimai tapo prigrūsti. Žiauriausiais fašistų viešpatavimo laikais Lietuvoje nebuvo tiek politinių kalinių, kiek boševikų "išlaisvintoje" Lietuvoje.

Prigrūdę kalėjimus nekaltais žmonėmis, okupantai ėmė gabenti "liaudies priešus" į Rusijos gilumą. Bet juo pikčiau boševikiškas tironas spaudė ir persekiojo Lietuvos žmones, juo labiau augo jų neapykanta tironui. Maskvos satrapai, pagaliau, įsitikino, kad lietuvių tautos valios jie nepalauš. Ir štai jie sugalvojo pasibaistinti dalyką: pagrobti apie trečdalį Lietuvos žmonių, išvežti juos į rytus ir išblaškyti neįsiamuojamuose Stalino imperijos plotuose.

Šitą pragarišką planą boševikai pradėjo vykdyti 1941 m. birželio 15 d. — lygiai už metų laiko po to, kai Raudonosios Armijos tankai įriedėjo į Lietuvos teritoriją.

Grobė žmones naktimis. Vežė juos sunkvežimiais ir prekiniais traukinių vagonus ir, ginkluotos sargybos lydimus, gabeno juos rytų link. Gabeno jaunos ir senus, vyrus ir moteris su mažais kūdikiais, sveikus ir ligonius. Šimtai, jei ne tūkstančiai nelaimingųjų, mirė kelionėje nuo bado, troškimo ir susigrūdimo vagonuose.

Virš 40,000 žmonių buvo šitai išplėsta iš Lietuvos per kelias tiktai dienas. Staigiai kilęs tarp Rusijos ir Vokietijos karas laikinai sustabdė šitą boševikišką padūkimą orgiją...

Lietuviai to niekad neužmirš — ir kovos prieš savo skriaudikus, kol bus gyvi!

APŽVALGA

BUVO GERAS KOMUNISTAS — SUŠAUDYTAS

Buv. Albanijos vice-premjeras, gen. Koči Džozde, už kooperavimą su Jugoslavijos maršalu Tito yra sušaudytas.

Albanijos komunistų valdžia per mėnesį laiko tardė vice-premjera ir kitus komunistų vadus, apkaltintus dėl "šamoklo" paversti Albaniją priklausoma nuo Jugoslavijos. Teismas nutėisė taip pat buv. Albanijos Politbiuro pirmininką Pandi Kristu ir nubaudė jį 20 metų kalėjimo.

"Titizmo" epidemija Albanijoje, matyt, taip pat plečiasi.

SKALDO KATALIKŲ BAŽNYČIA ČEKOSLOVAKIJOJE

Čekoslovakijoje įsikūrė nauja bažnytininkų grupė, pasivadinus "Actio Catholica," kuri remia komunistų valdžią jos ginčiuose su R.-K. arkivyskupu Beronu.

Šitą "katalikiško veikimo" organizaciją sudaro keli šimtai kunigų ir katalikų pasauliečių. Ji siunčia telegramas su ištikimybės pareiškimais valdžiai.

Prezidentas Klement Gottwald atsakė jai, kad "valstybė pageidauja teigiamo kooperavimo su bažnyčia." Premjeras Antonin Zapotocky, prižadėjo duoti nuolaidų "pateisinamiems bažnyčios reikalavimams," tikėdamasis, kad "bažnyčia sutiks derėtis."

Bet katalikų arkivyskupas Josef Beran išpėjo "Actio Catholica," kad ji atsidurs už Romos Katalikų bažnyčios ribų, jeigu ji ir toliau eis tuo keliu, kuriuo ji eina dabar.

Gottwaldo valdžia, matyt, nori suskaldyti katalikų bažnyčią Čekoslovakijoje, proteguodama ištikimų komunistams kunigų grupę. Panašų dalyką bandė įvykdyti Rusijoje sovietų valdžia, organizuodama "Gyvažnia Bažnyčia" iš atskilusių nuo pravoslavų bažnyčios popų ir archierejų. Per kelis metus šita Gyvoji Bažnyčia smarkiai veikė, gaudama paramą iš sovietų valdžios. Bet žmonės prie jos nelinko. Jos atstovams laikant pamaldas, bažnyčios būdavo tuščios. Valdžia pamatė, kad iš Gyvosios Bažnyčios nieko neišeis, ir liovėsi davusi jai pinigų; tada ji pakriko.

Karo metu Stalinas atgaivino pravoslavų Patriarchatą ir sugrąžino daugumą teisių senajai pravoslavų bažnyčiai — tik nergrąžino jai aukso, briliantų ir

kitokių lobų, paimtų iš vienuolynų ir šoborų.

Vargiai ir Čekoslovakijoje komunistams pavyks įkurti naują katalikų bažnyčią.

TREČDALYS "DRAUGUČIŲ" ATSIMETĖ

Gen. prokuroras Tom Clark sako, kad svetimų šalių komunistai bėga iš Jungtinių Valstybių, o Amerikos komunistų partijos narių skaičius sumažėjo maždaug trečdaliu per paskutinius trejus metus.

"Pavojaus valdžiai iš komunistų pusės mažėja, lygiai kaip ir jų įtaka darbininkų judėjime ir politikoje," pareiškė prokuroras per radiją.

8,000,000 BALSUOS KANADOJE

Sio mėnesio 27 d. Kanadoje įvyks visuotiniai rinkimai. Pirmą kartą dalyvaus rinkimuose naujos Newfoundland provincijos gyventojai. Apskaičiuojama, kad balsuos viso apie 8,000,000 žmonių, vyrų ir moterų. Jie išrinks 262 atstovų į parlamentą.

Kanadoje visi suaugę piliečiai turi balsavimo teisę, išimant esuimosus, gyvenančius rezervacijose; teisėjus, kurie yra paskirti visam amžiui ir prisiekę nedalyvauti politikoje, ir atsiskaitčius eiti į karą dėl religijos ir sąžinės įsitikinimų. Imigrantai iš Britanijos, išgyvenusieji Kanadoje metus laiko, gali balsuoti.

Stipriausios Kanadoje partijos yra liberalų, progresyvių konservatorių ir Cooperative Commonwealth Federation (socialistai).

Kandidatuoti gali kiekvienas asmuo, surinkęs 10 parašų po peticija ir užsistatęs \$200. Kandidatas, gavęs mažiau kaip 50 nuomonių balsų, paduotų už laimėtoją, savo užstato netenka.

IŠTIKIMYBĖS PRIESAIKA ALABAMOJE

Alabama valstijos atstovų butui yra įteiktas konstitucinės pataisos sumanymas, kuris reikalauja, kad kiekvienas pilietis, eidamas balsuoti, turi padaryti ištikimybės priesaiką Jungtinėms Valstybėms. Valstijos vyriausias teismas pareiškė nuomonę, kad tokia priesaika nebūtų priešinga konstitucijai. Teismas pastebėjo, kad priesaiką duoda JAV prezidentas; kodėl gi negali prisiekti kiekvienas pilietis?

ATSISĀUKIMAS Į DETROITO LIETUVIŲ VISUOMENĖ

Brangūs tautiečiai-tė:

Jūs gerai žinote, kad mūsų kenčianti tėvynė Lietuva kreipia į mus savo akis ir laukia pasiaukojimo iš mūsų. Jūs taip pat gerai žinote, kad po visą pasaulį išblaškyti mūsų broliai ir sesės tiesia į mus pagalbos prašančias rankas. Daug lietuvių emigruoja iš mūsų tautiečiams nedraugiškos Vokietijos ir kitus kraštus. Daug jų matome ir čia Detroito atvykusiu, bet tik pajėgusis elementas. Primitina, kad beveik visi atvykusieji randasi savo artimųjų tarpe, ir kurie tikrai ir Vokietijoje nebuvo pamiršti savo giminių. Bet kas laukia tų, kurie giminių jokių neturi? Atvykusieji ne vienas prisimena, kad ne visiems pavyks įsikurti kituose kraštuose. Maždaug apie 20,000 senelių, vaikų ir ligonių turės pasilikti nežinomam likimui. Neabejotinai jiems pagalba daug daugiau reikalinga ir neatidėliotina. Jie neturi būti pamiršti, nes kiekvieno lietuvių išgelbėjimas nuo bado yra tas pats, ką ir tautos išgelbėjimas.

Mūsų pareiga sukaupti visas jėgas ir stoti neatidėliojant gelbėjimo darban. Todėl Detroito BALF'o 76-tas skyrius paskutiniame savo susirinkime nutarė sukurti masinį mitingą birželio (JUNE) 23-čią 1949 m. 7:30 v.v. (ketvirtadienį) buv. Lietuvių Svetainėje, 25th ir W. Vernor Highway aptarti "TAG DAY" organizavimą.

Brangūs Detroito Lietuviai! Nežiūrint į tai, kad birželio (JUNE) 23-čią yra darbo diena, paaukokite savo poilsio laiką ir gausingai dalyvaukite. Nuo jūsų dalyvavimo priklausys ar mes sugebėsime šią dieną suorganizuoti. Sena patarlė: "Geriau duoti, negu prašyti." Šį kartą mes iš Jūsų aukų neprasome, tik paremkite mus savo atsilankymu, o aukų prašysime vėliau iš miesto visuomenės. "TAG DAY" pasisiekimas grįnau priklausys nuo Jūsų geros valios ir pasivertimo. Išidėmėtina, kad per paskutinę "TAG DAY" surinkome \$5,000 su labai maža talka. Reikia pripažinti, jog Detroito visuomenė

Mokslininkas J. Robert Oppenheimer budija kongreso komitete apie dabartinį atomo energijos tvarkymą. Savo laiku jis vadovavo atominės bombos gamybai. Dr. Oppenheimer tvirtina, kad užsienin siūnčiamis izotopai negali būti panaudoti prieš J. A. Valstybes.

lietuviams gana palanki ir dosni. Mes niekuomet negalėtumėm tokios sumos sukelti iš savųjų žmonių. Šis pakvietimas irgi teikiamas mūsų naujai atvykusiems lietuviams, buvusiems tremtiniams atsilankyti ir prisidėti prie šio kilnaus darbo. Tai yra mūsų visų pareiga gelbėti mūsų brolius ir seses lietuvius. Kartu yra ir privilegija padėti vienam kitam.

Tos dienos masiniam mitingui tars žodį keli neseniai iš tremties atvykę buvusieji tremtiniai. Dar kartą prašome ko skaitlingiausiai dalyvauti.

—BALFo 76-to skyr. Valdyba

SSSR GINKLUOJASI

Patirta, kad SSSR kariuomenės vadovybė yra išsiuntinęsi slapta instrukcijas visoms toms valstybėms, kurios yra SSSR globojamos. Pagal tas instrukcijas atsarginiams kariams amžius nuo 20—50 metų pakeičiamas nuo 17 metų iki 60 metų amžiaus. Be to, tuos atsarginius galima atkintong tarnybon pašaukti dar karo nepaskelbus, tai yra bet kuriam reikalui ištekus. Visa veikiančioji armija turi būti komunistinėje dvasioje perauklėta.

Štai Čekoslovakijos vadas Gottwald, matyti, tos instrukcijos įtakoje, kariūnų mokykloje viešai išsireiškė, kad taip vadinamoji nepolitikuojanti armija yra buožių išmislas. Leninizmas ir marksizmas esąs pagrindas savam kraštui ginti, todėl savaimie suprantama, kad tokioje dvasioje turi būti perauklėta visa armija.

Tvirtinama, kad Balkanuose sudaromos naujos geležinkelių linijos, kurios turi kariškos strateginės reikšmės.

Balkanų valstybių visi kariai įpareigoti yra išmokti rusų kalbą. Rusų pavergtuose kraštuose SSSR karo vadovybė turėsianti savo žinioje 160 divizijų.

Bendrame sovietų valstybės biudžete karo reikalams skirta suma siekia 79 milijonų rublių (15 milijonų dolerių).

Jei turėti galvoje, kad sovietų kareivio išlaikymas vienai dienai kaštuoja penkiolika amerikoniškų centų, o Amerikos kareivio išlaikymas diena — 1 dolerį 50 centų, tai didžioji sovietų karui skirta biudžeto dalis tenka įvairiems karo pabūklams ir šiaip tam reikalui įvairiems patobulinimams. Tai bendrai suglaudus išeina, kad tiesioginiai SSSR karo reikalams savo biudžete skiria žymiai didesnes pinigų sumas, negu USA, nes čia vieno kareivio išlaikymas daug ką nusveria. USA kareivis be maisto, drabužių, gauda dar mėnesinį atlyginimą, be to, jo gyvybė yra apdrausta, tuo metu, kai rusų kareivis be praktinio maisto, menko apdrėdalo veikia kito atlyginimo negauna.

LIETUVIŲ KOVA DĖL ŽYDŲ LAISVĖS

Rašo JUOZAS ŠALNA

(Tęsinys)

4. Zofijos Jasaitienės kova šiauliuose

Nacių okupacijos metais Z. Jasaitienė labai plačiai veikė tuometiniame pogrindyje ir ypač daug gelbėjo persekiojamoms žydams. Ji gynė žydų teisas įvairiose vokiečių įstaigose ir savo darbe naudodavo visas galimas priemones. Nei triūso, nei lėšų, nei maisto ji nesigailėjo. Dirbo išsijuosusi ir labai daug padarė. Jos dėka nemaža žydų išsigelbėjo ir dar šiandien ramiai sau gyvena. Paminišau ketelę Z. Jasaitienės veiklos faktų.

Z. Jasaitienės pastangomis gimnazijos mokytojo žmona Jaruzalimskienė su dviem mažais vaikais — 6-8 metų amžiaus nuvežta arkliais už 60 kilometrų nuo Šiaulių į Jolovečių ūkį, o čia atsiradus pavojui, vėliau perkelta į kelias vietas Kuršėnų apylinkėje.

Dr. Kamberio žmona su 5 metų sūnumi išvežta arkliais už 75 kilometrų į Zubovų ūkį, kam išsilaukė iki pat vokiečių pasitraukimo.

Chanė, kuri pagal perdirtus metrikus virto Jane, o 8 metų elektrotechniko dukte apgyvendinta pradžioje šiauliuose, o vėliau išvežta pas ūkininką Padubysio valsč. ir perduota Liutikienės globon. Čia teko mergaitei kraustytis į dvi vietas ir pagaliau persikelti į Bugonius, Mažeikių apskr., kamė laimingai išgyveno iki vokiečių pasitraukimo.

Viena Frenkelio fabriko odos darbininkė — žydė — atnešė Z. Jasaitienei ir namus du mažus vaikus ir apalpo. Atsipeikėjusi pareiškė: "Jeigu neišgelbėsite man vaiku, tai eisiu stacijoje SD, jėgų daugiau nebeturėiu." SD buvo Gestapui panaši žvalgybos įstaiga, kuri vykdė žydų šaudymus ir gaudė besislapstančius žydus. Sugavusi laisvę, žydė, tuoj nužudydavo. Mirtas darbininkės ėjimas į SD buvo tolygus jos ir jos vaikų baisiajai mirtčiai. Z. Jasaitienė ryžosi darbininkę su mažais dviem vaikais gelbėti. Vyresniajam "Jonukui" išgelbėti teko pakeisti net keturias slapstymo vietas, keturis globėjus. Galutinai jis buvo priglaustas kaime netoli Vaiguvo, Raseinių aps. Jaunesnysis "Petriukas" iš kardu buvo patalpintas šiauliu miesto ligoninėje, bet patyrus, kad ligoninės personalas pradėjo kalbėti apie vaiko kilmę, skubiai vaikas buvo iš čia paimtas ir perduotas globoti vienai moteriai. Abiems vaikams prireikė sudaryti, nugalint daugybę kliūčių, pamestinukų dokumentus. Vaikai išliko gyvi.

Atsirado reikalas gelbėti Petrovą, Volodiją, 12 metų berniuką. Jo tėvas buvo rusų emigrantas iš Paryžiaus — miręs, o vaiko motina — žydė Gurvičaitė, šiaulių vaitininko dukterė. Ji su sūnumi buvo patalpinta šiaulių ghe. Antras jos vaikas buvo jau išvežtas į žmonių naikinimo fabriką Aušvite. Gyvam likusiam Volodai reikėjo sudaryti stačiatikių metrikus. Z. Jasaitienė du kartus vyko į Kedainius pas stačiatikių šventiką. Pagaliau buvo gautos tuščios blankos su antspaudu. Metrikas užpildė Z. Jasaitienė savo bute. Kiek vėliau surastas Volodės dėdė, tikras tėvo broliš, kuris gyveno Latvijoje, Daugpilyje. Z. Jasaitienė jį pasikvietė ir atidavė vaiką. Tuo būdu vaikas liko išgelbėtas, bet kiek dėl to rūpintis, pragyventi, rizikuota, kiek naktų nemiegota?..

Šiaulių žydų gimnazijos direktoriaus 16 metų dukterė Rudnikaitė buvo priimta globoti Z. Jasaitienės prašymu gininko Dauginio šeimos. Bet savaitei

praslinkus, pati grįžo į Šiaulių ghe, nes esą pasiilgo savosios šeimos. Jos tolimesnis likimas nežinomas.

Inžinieriaus dukte Kronaitė, aprūpinta fiktyviais dokumentais, buvo priglausta vieno mokytojo šeimoje, netoli Kužių.

Agronomo Giršovičiaus 5 metų sūnus slapta buvo išgabentas iš Kauno gheho ir atvežtas į Šiaulius buvo paslėptas Z. Jasaitienės šeimoje. Kiek vėliau jis buvo perduotas globoti agronomui Mykolaičiui ir kaimą.

Studijavusio Paryžiuje inžinieriaus-architekto žmona su 6 metų sūnumi Kaune gyvenusios Binkienės buvo išgelbėta iš Vilijampolės gheho. Ši moteris su vaiku slapta buvo atgabenta į Šiaulius, kur ją turėjo pasirūpinti kunigai-jezuaitai. Ji turėjo vystuko Brizgo rekomendacinį laišką. Kadangi kunigams nepasisekė skubiai parūpinti reikalingą materialą globai, tai kun. Bozevičius moterį su vaiku atsiuntė Z. Jasaitienei. Moteris buvo apimta didelės desperacijos ir net rengėsi nusizudyti. Globa jai buvo skubiai parūpinta. Ji atiduota į Teišerskio ūkį ir čia sau gyveno.

(Bus daugiau)

Kalbų mokslas USA

USA politikos įtakai vis labiau įsigalint visame pasaulyje tuo pačiu išliko kalbų mokėjimo klausimas. Štai Wisconsin Universiteto kalbų profesorė Helena C. White šiaip dėl kalbų mokėjimo yra išsireiškusi: Jei USA nori turėti įtakos pasaulyje taikos įgyvendinime, tai ji turi susiprasti su kitomis tautomis, tarp tautų gimtąja kalba. Dabar tvirtinama, kad USA visuose universitetuose ir kitose aukštesiose mokyklose viso 10,000 studentų mokosi svetimų įvairių kalbų.

Taip kalba, kad amerikietis atsidūręs svetimioje žemėje tik tuomet gerai atstovausias savo kraštą, jei jisai mokės vietos tautos gimtąją kalbą. Daugiausiai svetimų kalbų dabar mokoma amerikiečių armijoje MIS — Military Intelligence Service skyriuje.

Monterey mokykloje mokosi 600 karių įvairių svetimų kalbų, tarp kurių: albanų, rusų, kiniečių, turkų, grekų, korejiečių, portugalų, prancūzų, ispanų, čekų, lenkų, vengrų, serbų, bulgarų, norvegų, švedų, danų, rumunų ir japonų.

Kalbų pamokoms savaitei skiriama 50 valandų. Mokslas verčia nuo keturių iki dvylikos mėnesių. Palyginamai tai trumpas laikas bet kuriai kalbai pagrindinai išmokti, bet reikalas tame, kad čia daugiausiai kalba pasirenkama pagal tautybės kilmę, arba pagal seniau jau mokėtą bet kurią svetimą kalbą.

Įdomu, kad tarp tų kalbų neįskaitoma lietuvių, latvių, estų ir suomių kalbos. Jei tų kalbų mokymas yra susijęs su ateities USA politika, tai tektų daryti šiam atsitikime negiamas išvadas. Bet rasi tos kalbos pasirinkta kitais sumetimais. Bet kaip tenai bebūtų, tektų mums patiems susidomėti šituo klausimu ir kur reikia tas reikalas suaktualinti.

Būtų visai vietoje, kad kuriam nors USA universitete būtų įvesta praktiškiems reikalams ir mūsų kalba. Kalbotyros mokslų srityje mūsų kalba nėra pamiršta, bet praktiškiems reikalams ji iki šiol nėra pabota.

SKAITYKIT IR KITUS RAGINKITE SKAITYTI "NAUJIENAS"

ŠIŲ DIENŲ STEBŪKLAS

Kalifornijos automobiliai dažnai mato keistus reiškinius ant kelių. Puikiais automobilių keliais 30 mylių greičiu per valandą kartais važiuoja namas...

Tokio namo pryšakyje dar iškaba: Dovanokite, kliūtis, dar seka vienas namas ant kelio!

Taip, Kalifornijoje namai važinėja gatvėmis!

Vieną dieną pas Hugh Curran, statybos medžiagų pardavėją, atėjo naftos ieškotojas su keistoku klausimu:

—Aš noriu pastatyti namą ten, kur mes dirbsime, tačiau taip, kad jei toje vietoje naftos nesurasime, kad namą galėtume perkelti tenai, kur jis mums bus reikalingas?

Hugh Curran pradėjo galvoti. Kuriems galams vežti namams medžiagą ir naftos laukus ir tenai statyti namą? Kodėl negalima pastatyti jį tenai, kur yra medžiaga, darbininkai, o jau paskui jį i reikiamą vietą nuvežti? Juk statyti namą toje vietoje, kur yra medžiaga, darbininkai ir visa kita bus žymiai pigiau, o jo nugabenimas į vietą apskaičiavus pasirodė nėra jau toks brangus.

Čia Hugh Curran ėmėsi darbo. Iš karto jisai pastatė judamą diržą ir ant jo pradėjo statyti namus. Ant to diržo iš karto yra statoma dešimt namų. Viso dirba 55 darbininkai ir tarnautojai. Jo, toji namų dirbtuvė pastato kasdien vienus namus. Toksai namas kaštuoja vos 4,700 dolerių. O jei norite įsigyti namą geresnį, sakysime liuksusinį, tai jis jums kaštuos 8,550 dolerių. Jei jūs norite turėti namą toliau, kaip 40 mylių nuo Bakersfield, Calif., kur tie namai statomi, tai jums tuos namus pristatys nemokamai ir jūs nurodytą vietą. Jei jūs norite pamatyti, kaip tie namai statomi, tai labai prašome. Čia jokia paslaptis. Jūs statybos vietoje galite patirti, iš kokios medžiagos tie namai statomi. Galite pasirinkti apšildymą ar oru, ar vandeniu, o taip pat vė-

denimą vasaros metu. Tai jūsų skonio reikalas. Namų statytojas jums čia tinkamai patarė. Nuo namo užsakymo dienos per dvi savaites jūs galite jį kraustyti.

Bet dirbtelkime, kaip tasai namas augs. Pirmiausia jūs čia pamatysite taip vadinamą judamą 18 pėdų diržą, tikriau tai du ilgi bėgiai, kokių daugelyje dirbtuvų jūs esate matę. Jie slenka iš lėto pirmyn. Jo kelionė viso 600 pėdų ir čia tos kelionės gale, jūs regite gatavą namą. Ar tai ne stebūklas? To kelio pusė yra dengta stogu. Pirmiausia tos pirmos kelionės pusėje augs namo išorė, o jau vėliau įrengiamas namo vidus. Toji namo statybinė kelionė tęsiasi ištisą dieną.

Pirmiausia namo statyba prasideda padedant dvi ilgas plienines sijas, kurios turi mažučius stiprius ratukus. Vėliau atsiranda namo statybai reikalinga piauštyta medžiaga, kaip tai grindys, sienos, langai ir kita. Čia viskas taip suderinta, tinkamai pritaikinta, kad tenka tik laiku dėti vieną daiktą po kito.

O būsimą namo vietą, eina kiti darbai. Čia atvykę atitinkamos mašinos kasa duobes, lieja cementą pamatams ir kita atlieka kas būtina tokiam namo statybai. Per pora savaitių tie darbai baigiami ir atvyksta jūsų laukiamas namelis.

Jam atvažiuos, įjungiamas elektros šviesa, vanduo ir jau tą pačią dieną jūs drąsiai galite į tą savo namą įsikelti ir sveikatai gyventi, namas jau jūsų! Tasai jūsų namas namų fabriko pagamintas, taip lygiai kaip gaminami automobiliai, ar kas kita.

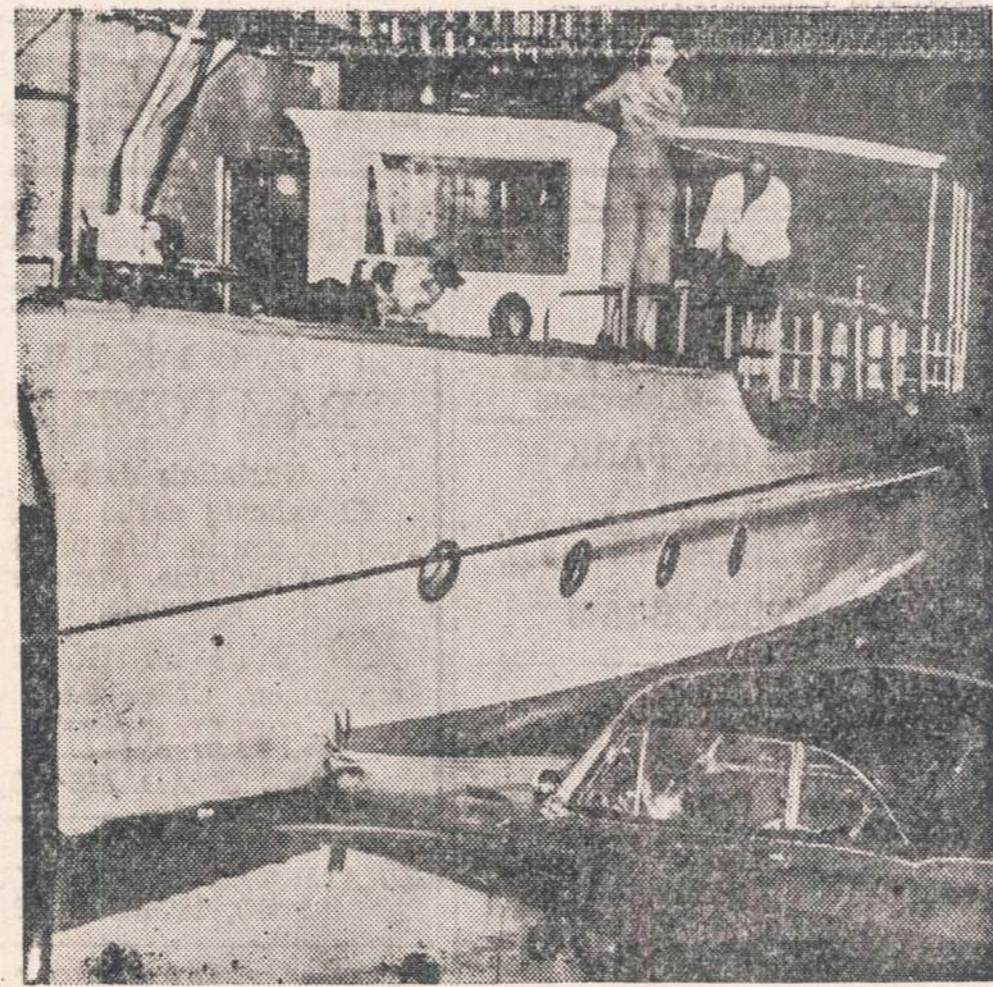
Taigi, Hugh Carrusa namų statybos technikoje surado kitą namų statybos būdą, kuris lygus šių dienų stebūklui.

DR. FISHBEIN RASYS SAVO AUTOBIOGRAFIJĄ

Dr. Morris Fishbein, Amerikos medikų sąjungos žurnalo redaktorius, grįžo iš konvencijos, kur jis tapo sudraustas ir nebegalės oficialiai kalbėti sąjungos vardu. Grįžęs į Chicago, jis pareiškė, kad planuoja rašyti savo autobiografiją.

SKAITYKITE IR KITUS RAŠINIŲ SKAITYTI "NAUJENAS"

Dr. Morris Fishbein, Amerikos medikų sąjungos žurnalo redaktorius, grįžo iš konvencijos, kur jis tapo sudraustas ir nebegalės oficialiai kalbėti sąjungos vardu. Grįžęs į Chicago, jis pareiškė, kad planuoja rašyti savo autobiografiją.

WHEELING, W. VA., miestelyje automobilis nuriudėjo nuo Ohio upės kranto ir užkrito ant paristo laivėlo. Vairuotoja Mrs. Frank Warren ir du josios maži vaikai laiku suskubo išsokti iš automobilio ir išsigelbėti. Laivo savininkas, matomas dešnyje, nustebo įvykiu.

Valstijų įstatymai suvaržo unijas

Nors organizuotas darbas reikalauja Taft-Hartley įstatymo atšaukimo, jis irgi reikalauja keliose valstijose atšaukimo valstijų įstatymų, kurie daugiau suvaržo unijas, negu tikri valdžios įstatymai. Daugelis iš tų įstatymų buvo prarasta, kad a Kongresas svarstė Taft-Hartley bilių 1947 metais.

Pav. 1946-47 metais 16 valstijų apriboja "closed shop", "union shop" ir "maintenance of membership" sutartis.

Sutartyje "closed shop" punktas reiškia, kad darbdavys gali samdyti narius tik nustatytos unijos; "union shop" punktas duoda darbdaviui teisę samdyti kokį darbininką jis nori su sąlyga, kad darbininkas turės įstoti į uniją po išbandymo periodo, "maintenance-of-membership" sutartis reikalauja, kad tie darbininkai, kurie yra unijų nariai, taip ir pasilikę nustatytam laikui.

Trys tokie įstatymai metėsi dėmesin šiais metais, kada Jungt. Valstijų Aukščiausias Teismas palaikė konstitucijonališkumą North Carolina, Nebraska ir Arizona valstijų įstatymu, kurie uždraudė "closed" arba "union" šapas arba darbo suvaržymą firmoj tik unijų nariams. (Pažymėtina, kad Taft-Hartley įstatymas, kurį administracija ir organizuotas darbas nori pakeisti, nors draudžia "closed shop", bet leidžia "union shop" pagal tam tikras sąlygas. Bet Taft-Hartley įstatymas parūpina, kad federalis įstatymas negali autorizuoti unijos šapas, jeigu valstijos įstatymas tai draudžia).

Labor Information Bulletin of the United States Department of Labor neseniai išleido trumpą apžvalgą valstijų įstatymų, kurie apriboja sutartis, kurios apsaugoja unijų saugumą. Vakarų ir pietų agrikultūriškos valstijos turi tokius įstatymus.

Dvylika valstijų — Arizona, Arkansas, Florida, Georgia, Iowa, Nebraska, North Carolina, North Dakota, South Dakota, Tennessee, Texas ir Virginia — turi įstatymus, kurie draudžia visų rūšių sutartis, kurios sudarytos apsaugoti darbo unijų saugumą. Nevada turi panašų įstatymą, bet reikalas buvo teisme svarstomas, kada šita apžvalga paruošta.

Visi valstijų įstatymai, kurie aiškiai draudžia sutartis, kurios apsaugoja unijų saugumą (išėmus Arizona) pareiškia, kad nei vienam negalima atimti teisę dirbti todėl, kad priklauso arba nepriklauso prie unijos.

Yra daug kitų valstijų įstatymų, kurie apriboja darbo unijas.

Darbo Information Bulletin paduoda sekamus:

13 valstijų apriboja pikietavimą;

10 valstijų draudžia grasinimą darbininkų;

6 reikalauja didžiumą balsų streikuoti;

14 valstijų draudžia boikotą streiku arba jurisdikcijos streikams;

11 valstijų draudžia arba sutvarko streikus prieš "public utilities" įstaigas;

8 valstijos draudžia valdžios darbininkams streikuoti.

Labor Information Bulletin toliau praneša, kad šiemet daug valstijų pakeis kai kuriuos įstatymus.

Common Council.

AUTOMOBILIS UŽMUŠE BERNIUKĄ

Curtis Bjorkman, 11 metų berniukas, buvo automobilio suvažinėtas prie pat savo namų, 1350 W. Madison St. Automobilį vairavo Roger W. Crowson, berniuko kaimynas.

"NAUJENOS" — nerisemtamas žinyno ir išminius šaltinis. Skaitykite jį ir kitus raginkite skaityti.

„Birutė“

A new "valdyba" was elected at the annual meeting of the Birutės Chorus. The elections was held on Friday evening, June 10th, at Sandara Hall. The new officers are:

President—John Sutaris, Vice-pres.—Matt Brazys, Secretary—Della Mesces, Treas.—Leonard Ponilaitis, Sgt. at Arms—Alex Niprikas, Social Chairmen — Albena Niprikas and Wanda Prane.

Bursting with zeal and energy, the new "valdyba" mapped out an active program for the coming year. The immediate results were a decision to hold two picnics. The first outing will be on July 31st at the Indiana Dunes. The second affair will be a moonlight picnic to be held at Liberty Grove on Saturday, August 13th. All Lith-Americans are invited for a good time.

The meeting was followed by a lively social and refreshments.

—Juozas Gaysowskas, Jr. Birute's English Corresps.

Tėvų dėmesiu

Čikagos Lietuvių Skautų Erolija organizuoja skiltį Marquette Parko apylinkė. Kandidatai, 7-12 metų ir jaunesnius skautus, ir 12-16 metų skautus. Moką lietuviškai priimami juos užsiregistravus L. Grinių, 7201 S. May St., Chicago 21, Ill.

Artimoje ateityje bus steigiamasi teigti vienetus vaikų gyvenamos apylinkėse.

Mergaičių skaučių reikalais reikia kreiptis į

N. Grigaliūniene, 6629 S. Rockwell St., Chicago 29, Ill.

NORTHWESTERN UNIVERSITY BAIGIA 3,581 STUDENTAS

Šiemet Northwestern universitetą baigia 3,581 studentas. Tai didžiausias skaičius, kuris bet kuriais metais tą universitetą baigė.

★ Australijos premjeras Joseph Chifley pareiškė darbičių partijos konferencijai, kad paskutiniu pusmečiu britai nepajėgė sudaryti reikalingo dolerių kiekio.

Štai Gid Upton džiaugiasi tuo, ką jis turi. Gid yra O. K.

Niekur kitur taip skoningos ir už pinigus negausit!

Jeigu jos skonis mažėtų ir mažėtų, aš pastatysiu \$5.00 degtinę. Tai yra mūsų šeimoms Receptas — ir mes esame jos gamintojai nuo Dėduko Wilken's laikų!

WILKEN FAMILY
BLENDED WHISKEY
66 PROOF. 70% GRAIN NEUTRAL SPIRITS. THE WILKEN FAMILY CO., LAWRENCEBURG, IND.

Naujos Dantų Plates PADARO EKSPERTAI TECHNIKAI

Naujus dirbtinius dantis padarome moksliskai Geriausias darbas ir medžiaga. Mes darome plokšteles tik pagal Illinois registruotų dantistų išpaudas. Plokšteles pataisome ir pereinuojuome greitai. Visas darbas garantuojamas.

CHICAGO DENTAL LABORATORY

1720 W. CHICAGO AVE.

S.A. BERGMAN PAINTS

1524 W. 63rd ST.

Visi Tel. PROSPECT 6-3440 Vienintelė Malivos, Sienu Popieriu ir Window Shade krautuvė DABAR DIDIS PARDAVIMAS: Bergman's House Paint balta ir spalvota \$6.50 vertės. Specialiai Galionas \$5.35

Bergman's Geriausia Vidaus Gloss Virtuvei ir Prausykiai — balta ir vėsenių spalvų. Specialiai už galioną \$4.25 Bergman's Velvet Flat Alyvos Maliva—plauinama, nėra geresnės baltos ir pastelės spalvų. Specialiai gal. \$3.49

Pamatykite Bergman's; gautite draugišką patarimą kaip maliauoti ir dekoruoti ekonomiskai. Sienu Popierį DYKAI sukerpam ir DYKAI pristatome. Visi Tel. PROSPECT 6-3440 Bergman's neturi skyrių. Naujos krautuvės valandos: Pirmad. ir ketvirtad. vakarais iki 9 val. Antr., Treč., Penkt., Šešt. iki 6 v.

ŽOLĖS - ŠAKNYS

Pas mus visada galite gauti skančių žolių ir šaknų, svarais, pusę svoro arba mažiau, ir prisiunčiame į namus.

Paragvaju Arbatą, sv...\$1.25 Medleva Žievės svaras...\$1.50 Čemeryčia šaknys, svar. \$1.50 Valerijono šaknys, svar. \$2.00 Pelynų žolė, svaras...\$2.00 Europos Ramunių žiedai svaras \$2.50 Trukžolių, svaras \$3.00 Nervazolių šaknys, sv...\$5.00 Ginseng šaknys dėl visos sveikatos ir jaunystės, svaras \$20.00

ALEXANDER'S CO. 414 W. Broadway SO. BOSTON 27, MASS.

NUO UZSISENEJUSIŲ, ATVIKŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOŠ LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIKŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktinis miegoti, nes jų užsiseņėjusios žaizdos niešti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvikų ir skaudžių žaizdų, uždekte LEGULO Ointment. Jų gydymas ypatybės paėngvins jūsų skaudėjimą ir galesite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršalimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perplėšimą tarpširdžių. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargus, perštamų ir niežamų kojų. Legulo Ointment yra paruošiamas po 7c., \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse arba atsiskait money order.

LEGULO, Department J 4847 W. 14th St. Cicero 58, Ill.

SOPHIE BARCUS

RYTINĖ RADIO VALANDA — IS STOTIES — W.G.E.S.

Kasdien nuo 8:45 val. ryto iki 9:15 val. ryto. Subatomis nuo 8:30 iki 9:15 valandos ryto. Pirmadieniais taipgi 7 val. vakare.

Išgirskite vėliausias žinias, muziką ir kitus įdomius pranešimus.

Garsinkitės "N-nose"

Crawford Tuck Pointing Co.

Plyšių sienose užtaisymas, langų sutvarkymas ir kaminių sutaisymas PILNAI APDRAUSTA 5242 So Artesian Ave., Chicago. GRovehill 6-4177 Jonas Contrads

Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos Kam kentėti ir nemiegoti per naktis, jei jus galitė to išvengti. Pabandykite BOROCYL OINTMENT. Jos pagelbėjo daugeliui žmonių. BOROCYL OINTMENT pašalina skausmus, niežėjimą, deginimą ir pagelbsti gijimui. Taipgi vartojamas nuo eozema nudegimų ir kitų odos ligų. Kaina \$1.50. Siųskite Money Orderj arba nuvykite į: BOROCYL CO., 1241 NO. ASHLAND AVE. CHICAGO 22, ILLINOIS.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Namų paskolos 4% ir aukščiau

TAUPLYK SAUGIAI... mes per 40 metų visiems išmokėjome ant pareikalavimo

Turtas virš 22 milijonų dolerių. Atsargos fondas virš 2 milijonų. U. S. Government Securities ir cash virš 12 milijonų.

CHICAGOS STIPRIAUSIA TAUPYMO ISTAIGA. Narys Federal Savings and Loan Ins. Corp.

Justin Mackewich, President ir Mgr. 4192 Archer Avenue Chicago 32, Illinois. TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141.

OFISO VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4. Trečiadieniais nuo 9 iki 12 diena. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 vak.

NAUJENOS

RENGIA ŠAUNŲ PAVASARINĮ PIKNIKĄ

Nei vienas nepasilikite namie. Visi atvykite ir prisidėkite prie besilinksminančios publikos.

SEKMADIENĮ,
Birželio-June 26, 1949
LIBERTY PARK
WILLOW SPRINGS, ILL.

NAUJIENŲ GEGUŽINĖ NEBETOLI

"NAUJIENŲ" DIENRASČIO GEGUŽINĖ-PIKNIKAS įvyks BIRŽELIO 26 D. LIBERTY PARKE, Willow Springs, Ill.

Mūsų draugai skaitytojai ir rėmėjai iš tolesnių kolonijų į gegužinę rengiasi vykti autobusais. Žada šioje gegužinėje nemažai buvusių "dipukų" dalyvauti. Bus gera muzika šokiams. Prie bufeto bus garsintuvas įtaisytas, kad būtų galima daryti pranešimus apie "programas" eiga prie bufeto ir kitur. Bus perstatomi svečiai iš kitų miestų ir t. t. Šeiminkės ruošiasi pagaminti pakankamai skanių užkandžių svečiams vaišinti.

Gegužinė, kaip yra priimta, prasidės nuo pietų, o baigsis kai saulutė leis. Įėjimas nemokamas. — V. V. G.

CHICAGOS IR APYLINKĖS ŽINIOS

GELEŽINKELIŲ PARODA

Netrukus Chicagoje atsida- rys geležinkelių paroda. Su specialiomis ceremonijomis paroda atsidarys birželio 25 d. Tęsis ji visą vasarą ir užsidarys spalio 2. Iki šiol jau paskirtos 25 dienos iš įvairių kraštų atvykstantiems įžymiesiems svečiams pagerbti. Taip pat bus pagerbti ir šios šalies pasižymėję asmenys.

Iki šiol jau pasizadėjo parodoje dalyvauti septynių valstijų gubernatoriai. Kiekvienai tų valstijų parodoje jau paskirta ir specialia diena. Pirmą valstijoms pagerbti bus Indianos Diena liepos 11, pirmadienį. Svarbiausi tos dienos svečiai parodoje bus Henry F. Schrieker, Indiana valstijos gubernatorius, ir jo štabas.

Colorado valstijos gubernatorius Lee Knous pasirinko liepos 12. Tą dieną jis ir jo štabas bus pagerbti parodoje.

Liepos 18 yra skiriama Ohio valstijai, kurios gubernatorius Frank A. Lausche atvyks su savo štabu.

Kansas valstija pasirinko liepos 18. Iš ten rengiasi atvykti gausinga delegacija, kuriai vadovaus gubernatorius Frank Carlson.

Tokios jau dienos yra skiriamos Michigan, Arizonos ir New Mexico valstijoms, kurių gubernatoriai dalyvaus su savo delegacijomis.

Specialios dienos yra paskirtos ir tautinėms grupėms: olandams — birželio 29; norvegams — liepos 24; lietuviams — rugpiučio 10; airiams — rugpiučio 14; vokiečiams — rugsėjo 10, ir meksikiečiams — rugsėjo 16. Tautinių grupių dienos specialiai parodoje įrengtoje platformoje (kiek į šiaurę nuo 23 gatvės įėjimo) bus išpildytos tų tautų programos, susidedančios iš muzikos ir tautinių šokių. Prie platformos yra paruošta 1,000 sėdynių.

Geležinkeliai, kurie rengia parodą, irgi turės savo specialias iškilmes. Aštuonios geležinkelių kompanijos jau pasirinko sau dienas. Jos yra: Burlington — birželio 27; Pennsylvania — liepos 1; Northern Pacific — liepos 2; Illinois Central — liepos 13; Washab — liepos 14; Erie — liepos 21; Denver ir Rio Grande — liepos 24, ir Nickel Plate — liepos 27.

Majoras Lohr, parodos prezidentas, praneša, jog veteranų grupės, fraternalinės ir kitokioms organizacijoms bus teikiamos specialios lengvatės.

Parodoje, kaip žinia, bus atvaizduotas transportacijos progresas, kuris buvo padarytas per paskutinį šimtmetį. Jūs ten pamatysite susisiekimo priemones, kurios buvo vartojamos prieš šimtą metų, bei kaip tos priemonės buvo tobulinamos, kol pagaliau pasiekė dabartinį laipsnį.

KOVA DEL ŠUNŲ

Illinois legislatūroje yra svarstomas bilius dėl perdavimo benamių šunų mokslo tyrinėjimo įstaigoms. Biliaus rėmėjai nurodo, kad tų tyrinėjimų dėka tapo surasti būdai įvairioms ligoms gydyti. Kaip pavyzdys yra nurodomas "mėlynis kūdikielis", kurie gimsta su defektu kraujo apytaka. Jei nebūtų buvę daromi eksperimentai su šunimis, tai dar ir šiandien "mėlynis kūdikielis" būtų pasmerkti mirti. Tačiau tie eksperimentai padėjo surasti tinkamą operaciją "mėlynų kūdikių" gyvybei išgelbėti.

Chicagoje yra organizuojami asmenys, kurių gyvastys faktiškai buvo išgelbėtos tik tų eksperimentų su šunimis dėka. Tai daroma todėl, kad legislatorijoje jau pasireiškė tendencija sudaryti tų bilyų taip, kad mokslo įstaigoms, pagal pataisytą bily, bus labai sunku begauti šunų eksperimentavimo tikslams.

goms gydyti. Kaip pavyzdys yra nurodomas "mėlynis kūdikielis", kurie gimsta su defektu kraujo apytaka. Jei nebūtų buvę daromi eksperimentai su šunimis, tai dar ir šiandien "mėlynis kūdikielis" būtų pasmerkti mirti. Tačiau tie eksperimentai padėjo surasti tinkamą operaciją "mėlynų kūdikių" gyvybei išgelbėti.

Chicagoje yra organizuojami asmenys, kurių gyvastys faktiškai buvo išgelbėtos tik tų eksperimentų su šunimis dėka. Tai daroma todėl, kad legislatorijoje jau pasireiškė tendencija sudaryti tų bilyų taip, kad mokslo įstaigoms, pagal pataisytą bily, bus labai sunku begauti šunų eksperimentavimo tikslams.

\$5,000 už suradimą Čičanausko žudikų

Kovo 24 d. buvo nušautas plačiai žinomas Chicago lietuviams George Čičanauskas. Nušautas jis buvo savo maisto ir likerų krautuvių (1458 West 15th St.), kai pasipriešino dviem banditams, kurie bandė jį apiplėšti. The Sun-Times laikraštis siūlo \$5,000 už suteiktą informaciją, kurie padės suimti Čičanausko žudikus.

Vienas jaunuolis matė, kaip du juodukai įėjo į krautuvių, nusipirko žinės, o paskui išėjo į gatvę išmalkę po burną. Po to jie vėl grįžo į krautuvių, ir netrukus pasigirdo šūvis. Jaunuolis matė, kaip banditai išbėgo iš krautuvių.

Laikraštis spėja, kad kas nors tikrai žino, kas Čičanauską nužudė. Jei žinantys ar žinantieji suteiks informaciją, kurios padės žmogžudžius suimti, tai gaus \$5,000 atlyginimo.

George Čičanauskas buvo ilgametis buhalteris. Jis nemažai aukojo pinigų įvairiems labdaros tikslams. Pastaruoju metu buvo didelis "žiburėlio" rėmėjas.

Chicago įvykiai

Statybos darbininkas Len. F. Paul, 22 metų amžiaus, važiuodamas 18 St. prarado automobilio vairo kontrolę ir posūkyje į State St. autobuso buvo vietoje užmuštas. Policija tvirtina, kad greičiausiai jisai važiuodamas užsūdo. Len. F. Paul gyveno 228 North Chicago Joliet.

— W. Rutkiewicz, 32 metų amžiaus, 709 MacCarthy road, rastas nušautas. Tėvai policijai pranešė, kad jisai sirgo nepagydytą liga. Jo tėvų nelaimės įvykio metu nebūta namuose, jie jį rado negyvą iš bažnyčios griūties.

— Medžių sandėlyje firmos Geister Brothers Elgin įvyko gaisras. Gaisras buvo tiek didelis, kad jisai ūmu laikui persimetė į firmą Mason and Lawrence Siro Company, State St. ir Lawrence ave. Gaisro nuostoliai apskaičiuojami 50 tūkstančių dolerių.

CLASSIFIED ADVT.

AUTOS-TRUCKS FOR SALE
Autai ir sunkvežimiai Pardavimui

A & C MOTOR SALES

816-20 W. 35th St.

Geras pasirinkimas
vartotų automobilių
visados.

A & C Motor Sales

Mes perkame gerus vartotus automobilius.

"1946" PLYMOUTH 4 durų special Deluxe. Pilnai įrengtas. \$1200.
6050 SO. LAFAYETTE
NORMAL 7-3374.

— Suimtas Vito Zaccagnini, 22 metų amžiaus, 517 Millard st. prisipažino dalyvavęs pereinut metų John Onesto, 2103 Taylor st., apiplėšime. Jis dar ir išdavė to apiplėšimo dalyvių John Groth, 21 metų, 3145 Litanica ave. ir Chris Lissallo, 17 metų, 2033 Wells ave.

To apiplėšimo metu žuvo John Onesto. Plėšimo sąmokslininkai žinojo, kad John Onesto turis daug pinigų, nes ruošėsi išvykti į Italiją. Vito Zaccagnini tardomas tvirtina, kad jisai tiesiogiai pačiame plėšime nedalyvavo, o buvęs tik tarybų darbuotojas ir už tą pasidarymą esą gavęs vos 18 sidabrinųjų dolerių, o patys tiesiogiai dalyvavę būk pas užmuštąjį rado 750 dolerių ir tris laikrodėlius.

Šiame plėšime dar įmaišytas J. Barbaro, 26 metų, 2222 No. Austin ave. Šio įvykio tardymas dar nėra baigtas.

Naudinga dipukams knyga

Pasirodė nauja knyga vardu "Immigrants Information Book — How to Enter the United States". Knygos autorius yra Charles L. Cusumano, New Yorko advokatas, kuris ilgus metus studijavo imigracijos klausimus.

Tūkstančiai amerikiečių nori gauti tinkamą informaciją, kaip jie gali atsikviesti į Ameriką savo gimines arba draugus. Jie patyrė, kad pigiai ir greit tokių informacijų jie negali gauti. Štai kodėl jau seniai buvo jaučiama, kad yra reikalinga nebrangi knyga, kurioje būtų suglaustoje formoje ir suprantamai išdėstytos visos reikalingos informacijos, kurios yra susijusios su atsikvietimu į šią šalį giminių arba draugų. Šioji knyga kaip tik labai suprantamai ir paprastai išdėsto tuos faktus.

Knyga turi 56 puslapius ir ją galima gauti Palandech's Book Store (knygų krautuvių), 536 South Clark St., Chicago 5, Ill. Knygos kaina — \$1.00.

PRANEŠIMAI

NORTH SIDE.—BALF 4-to Skyriaus sandėlis priima drabužius, kepa maistą, muila ir avalynę kasdien nuo 4-to val. po pietų iki 8-00 mas, 1641 Wabansia Ave. val. vakaro. Sandėlis — Seserų namai.

BRIDGEPORT.—BALF 3-jo skyriaus sandėlis randasi 939 West 33rd St., Al. Budrio krautuvių Drabužiai, avalynė, maistas ir t. t. ir pinigines aukos BALF intencija priimamos kasdien. Radus krautuvių uždarę, aukas reikia įnešti per šonines duris. —VALDYBA

BALF 6-tas Skyrius priima drabužius maistą bei knygas dėl lie tuvių varstančių Euroņoje sekančiose vietose: Kass Jewelry Store 4216 Archer Ave. ir 4401 So. Mozart Street. Kas negalite atnešti — pasaukite LAFayette 8617, o Mr. Kass paims jūsų auką.

—J. K. Encheris, pirm.

REAL ESTATE FOR SALE Namai žemė—Pardavimui

BRIGHTON PARK

Storas ir 4 kambariai užpakaly. Greitam pardavimui tik \$6,500.

FRONTIER 6-1648

BRIGHTON PARK

Tavernas ir 4 flatai kampinis namas. Karštu vandeniu šildomas. Geras biznis. Pardavimo priežastis—mirtis. \$10,000 inėsimas.

FRONTIES 6-1648

TEISINGAS pasiūlymas, greitas pardavimas. Taverna, 1401 So. 49th Ct., Cicero. Kampas Liuceybeš namas, lietuvių centras, moderniškai įrengta, patogausi biznio vieta. Savininką galite matyti po 6 vakaro kas dieną arba šaukite: Town Hall 9141.

CICEROJ 5 ir 6 kambarių butai, 2 šeimoni, medinis namas su 2 skyriais ir šviesius kambarius; 3 flatai pečiiais šildomi, o vienas karštu vandeniu. Naujas boileris; kieto medžio trimingai; geras sklepas; visuose yra prausyklos ir kiti patogumai. Greitai bus galima užimti. Nebrangiai. Savininkas gyvena vietoje. Galima matyti kasdien nuo 5 iki 8 vakarais, o šeštadieniais ir sekmadieniais—visą dieną.
3402 S. LITUANICA AVE.

PARDAVIMUI geras 4 flatų mūrinis namas Bridgeporte. Visi po 6 didelių ir šviesius kambarius; 3 flatai pečiiais šildomi, o vienas karštu vandeniu. Naujas boileris; kieto medžio trimingai; geras sklepas; visuose yra prausyklos ir kiti patogumai. Greitai bus galima užimti. Nebrangiai. Savininkas gyvena vietoje. Galima matyti kasdien nuo 5 iki 8 vakarais, o šeštadieniais ir sekmadieniais—visą dieną.
3402 S. LITUANICA AVE.

PARDAVIMUI geras 4 flatų mūrinis namas Bridgeporte. Visi po 6 didelių ir šviesius kambarius; 3 flatai pečiiais šildomi, o vienas karštu vandeniu. Naujas boileris; kieto medžio trimingai; geras sklepas; visuose yra prausyklos ir kiti patogumai. Greitai bus galima užimti. Nebrangiai. Savininkas gyvena vietoje. Galima matyti kasdien nuo 5 iki 8 vakarais, o šeštadieniais ir sekmadieniais—visą dieną.
3402 S. LITUANICA AVE.

FARMS FOR SALE
Ukiai Pardavimui

343 AKRAI Illinois. \$50 už akra. Geri trobesiai. Ši farma pati išsimokės. 240 akra dirbamos žemės. Likusi — miškas.
J. E. BARTON
145th Place, ir West Avenue.
ORLAND PARK, ILL.
Phone Orland Park 237.

5 AKRU SKLYPAI
Palos Park prie Wolf Road. Matosi ežeras. Jūs visuomet galite pasidaryti gyvenimą ant šių 5 akru. Leigvais išmokėjimais.
J. E. BARTON
145th Place ir West Ave.
ORLAND PARK, ILL.
Phone Orland Park 237.

RESORTS AND VACATIONING
Kurortai ir Atostogų Vietos

VASAROTOJŲ ATYDAI
Labai gražioje vietoje malonu laikas praleisti. Renduojame kambarius su valgia ir visais patogumais. Susisiekimas labai geras.
P. BERNOTAS
Silver Lake, Wisconsin.

MISCELLANEOUS
Įvairūs

RAKANDUS IR KAURUS išvalome jūsų namuose. 2 No. 10' kaurai 5c. ketv. pėdal.
RALIS CLEANERS
3509 S. Mozart. LAFayette 3-0040

FURNITURE-FIXTURE FOR-SALE
Rakandai ir Įtaisai Pardavimui

FLAT PAINT \$2.49 gal.
ENAMEL \$2.98 gal.

Puikus pasirinkimas likusio sienoms popierio, vertės iki \$3.00 už rolo—10 (dešimt) centų už pavienia rolę ir aukščiau. Mes renduojam grindims sanders, edgers ir sienų popieriui nuėmimui irankius.

Apkarpome sienoms popierą
DYKAI
BERLAND'S PAINT AND
WALLPAPER STORE
3540 W. Roosevelt Road
Tel. Van Buren 6-1040
DYKAI PRISTATOME BILE KUR

MODERNIZUOKIT
Savo Virtuve

arba Bathroom su Steel Wall Tile kambarys 4x7, 4 pėdų aukščio \$59.00. Sudėsimė—Kreditas.
LAFayette 3-2977
Pasirinkimas gražiausių spalvų

PAINTERS AND DECORATORS
Maliavotojai ir Popieruotojai

Nacionaliai žinomos rūšys
Nu-Enamel, Dutch Boy, Pittsburgh Wall-Hide, Benjamin Moore, Kem-Tone—Ladders
Didelis pasirinkimas 1949 metų sieninio popieriaus.

Renduoja Grindų Sanders ir sienin'o popieriaus nuėmimo mašinas. Nemokamas grūdų išlyginimo (sanding) apkaivavimas.
METRICK'S PAINT STORE
6153 So. Kedzie Avenue
GRovehill 6-1875 ir 6-4757
Pirm. ir Ketr. 7:30 ryto iki 9 vak. Ant. Penk. Šešt. 7:30 ryto iki 6 vak. Trečiadienį atidara visą dieną.
MES PRISTATOME.

PENTUOJAM IR POPIERUOJAM
Visas pirmos rūšies medžiagas. Darbas garantuojamas. Paliūdujimas duoda. 1949 sezono popieris. Šaukite
AL KARANAUSKAS
6727 So. Artesian Avenue
Tel. Prospect 6-8327.

REMKITE TUOS, KURIE
GARSINASI
"NAUJIENOSE"

HELP WANTED—MALE Darbininkų Reikia

Reikia
DAY PORTERS

Nuolatinis darbas.
40 valandų darbo savaitė.
Tuojaus gausite krautuvių pirkinii nuolaidą. Nemokama aprauda.

Kreiptis šiandien į
Employment Office 9-tas aukšt.
THE FAIR
STATE & ADAMS-STs.

REIKALINGAS INDU PLOVĖJAS
3465 SO. MORGAN ST.

REIKIA ANTRARANKIO-VIREJO
PAGALBININKO

Privatishkas klubas vidurmiestyje. 6 dienų darbo savaitę, nuolat darbas. Matyti H. BURKART
10 NO. DEARBORN ST.

PERSONAL
Asmenų Ieško

IESKAU SAVO gimniečių arba artimų pažįstamų Vokietijos kempėse. As esu kilęs iš Rokiškio apskrities, Kamajū valsčiaus, Kuo sių kaimo, Pranas Mickis, 4146 Archer Ave., Chicago, Ill. Atsišaukite, pagelbėsiu įvažiuoti į USA.

FURNISHED ROOMS—TO RENT
Gyvenimui Kambariai

KAMBARIAI rėndon pavieniem vyram, savaitėm arba \$15 mėnesiui.
2113 SO. HALSTED ST.

SCHOOLS AND INSTRUCTIONS
Mokyklos ir Pamokos

DIDELĖ NAUJIENA! Ekspertiška švevykių taisyimo mokykla! IŠMOKITE TIK 12 SAVAIČIŲ. Naujai moderniškas, praktiškas mokymas. Veteranai ir ne veteranai. Ateikite arba rašykite dėl mūsų dykai katalogo!
Modern Shoe Rebuilding School
2935 W. Belmont, Chicago 18, Ill.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

SIUVIMO, VALYMO ir dažymo įstaiga. Toje pačioje vietoje virš 40 metų. Jų pagyvenimui kambariai. Parduoda pigiai. 1800 W. 18th St.

RENDON arba pardavimui taverną, 16 kambarių ruiming house su visais įrengimais. 2113 S. Halsted St. Matykite nuo 3 po pietų iki 7 vakaro. Taipgi kambarys rėndon.

PARDAVIMUI Grosernė ir bučėnė. Daroma \$800 ir savaitė. Pilna stako. Pagyvenimas užpakaly krautuvių. Parduoda iš priežasties ligos šeimoje. Dėl informacijų šaukite: CANAL 6-8171.

GROSERNĖ ir bučėnė. Seniai įsteigta vieta. Geriausias elektriniai įrengimai. Visada yra kostumerių. Renda \$80, ligas lyssas; 5 kambariai ir maudynė. Paukuosiu. Duokite pasiūlymą šiandien. 4600 S. Mozart.

MOVING AND EXPRESSING
Perkraustymas ir Važma

PERKRAUSTYTOJAI GERU
RAKANDŲ
Malonūs, atsakomingi žmonės. Moderniški įrengimai — Priemama rata. Rakandai apdengiami bekrustant. Commercial-Domestic-Leasing. Aprausta ir apsaugota.
Tel. CALUMET 5-9227

REPAIRS—IN GENERAL
Įvairūs Pataisymai

Taisome Visokius
REFRIGERATORIUS

Greitai — Prieinama — Garantija
Taipgi
Mūsų radio ir television patarnavimo skyrius yra įrengtas taip, kad galima pataisyti bile koki radio. Tubas ištiriame dykai—Atneškite Kreipkitės arba telefonuokite mums šiandien

A. C. NOVAK & SONS
3428 WEST 63rd STREET
CHICAGO 29, ILL.
Tel. HEMLOCK 4-3352.

BUILDING MATERIAL
Statybos Medžiagos

SAVE MONEY!
NORI STATYTI? PATAISYTI? PERMODELIUOTI?

Dėl statybos medžiagų pamatykite mūsų pirmiau. Mes turime dideli pasirinkimą langų, durų ir sietelių, atsiumti iš Armijos, kuri yra puiki vasarnamių permodeliavimo ir pataisų.
Sustokite ir pamatykite mūsų modelį garažų; mes ne tik statome garažus, bet ir juos taisom. Taupykit pinigus, atsilankykit!

Southwestern
LUMBER CO.
7437 SO. WESTERN AVENUE
GRovehill 6-5656.

Skelbimai Naujienose
duoda naudą dėlto,
kad pačios Naujienos
yra naudingos

A. L. D. D. NARIAI
Tel. Virginia 7-6583

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėl. uždaryta.
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone RE public 7-7868

Ofiso Tel. Virginia 7-0036
Rezidencijos telefonas
BE verly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 1—3 ir nuo 6—8:30 val. vakaro
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Ave.
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Tel.: PULman 5-8277

A. Montvid. M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON ST.
Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vak.
Telefonas SE eley 3-7330
Namų tel. BR unswick 8-0597

DR. STRIKOL
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; Ser. Sub. ir Ned. tik pagal sutartį.
Ofiso Telefonas YA rds 7-4787
Namų Tel. PR ospect 6-1936
Jei neatsilieps, viršutiniai telefonai, šaukit MIDway 3-0001

DR. C. Z. VEZELIS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YA rds 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakare
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J.
ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
VALANDOS: 2—4 popiet ir 7—9 vakaro, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal susitarimą.
Telefonas HE mlock 4-7899
Namų Tel. HI ltop 5-2557

KITI LIETUVIŲ DAKTARAI
DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus.
4003 Archer Avenue
Truputį ir rytus nuo California
Tel. YA rds 7-7772

DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HE mlock 4-5849
Rezidencija HE mlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir Penktad. 1:30—4; 7—9 vakaro
Treč. ir Šeštad. tiktaį susitarus.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvius Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30—9 vak. Šeštad. nuo 2—4 p. p. Trečiad. ir Sekm. uždaryta.
Ofiso Tel.: PR ospect 6-3838
Resid. Tel.: VI rginia 7-2421

Dr. J. Gudauskas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Ofiso telefonas: YA rds 7-5921
Ofiso valandos: nuo 1—3 ir 6:30—8
Namų telefonas: DA nube 6-1126
Jei neatsilieps šie telefonai, šaukite: KE nwood 6-5107 arba VI nc 6-3900

DR. J. MOCKUS
DANTISTAS
7550 So. Halsted St.
Tel. HU dson 3-2096
OFISO VALANDOS:
10:00—12; 2—5; 8:30—8
Trečiadienį uždaryta.
Antrad. ir šeštad. vak. uždaryta.

Ofiso ir Namų Tel. GR ovehill 6-1800
DR. WALTER J.
KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvius Gydytojas)
3925 W. 59th Street
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vakarais. Trečiadienį pagal sutartį.
Emerg. Tel. KE dzie 3-2868

Dr. Emily V. Krukus
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILLINOIS
Tel. LA fayette 3-3216
Val.: pirm., antrad., ketv. 12—2:30 ir 6—9 vak., penkta. ir šešt. 12—2:30
6234 Archer Road
ARGO, ILLINOIS
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antrad., ir ketv. 3—5 v. v. trečiad., penkt. ir šeštad. 3—8 v. v.

DR. EDWARD B.
MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas:
5452 So. Kedzie Ave.
VALANDOS: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kasdien, išskiriant treč., šeštad. 2 iki 4
Ofiso Telefonas: GRovehill 6-1321
Rezid. Telefonas: Hemlock 4-5532

NAUJOJ VIETOJ
Dr. J. A. Paukštys
4253 ARCHER AVENUE
Archer ir Whipple (šonu įėjimas)
Ofiso tel.: LAFayette 3-4949.
Rez. tel. GRovehill 6-8568.

Daktarai Žilvičiai
GYDYTOJAS IR DANTISTAS
3246 So. Halsted St.
Telefonas CALumet 5-7358

KITATAUCIAI DAKTARAI

Dr. Charles Segal
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Persikėlė į naują ofisą
4740 So. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas YArds 7-0554
Jei neatsiliepia šaukite—
Res. Tel.: Midway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 val. vak. Šeštadien. nuo 10 val. iki 12 diena

B. J. MIX, M. D.
AND ASSISTANTS
24 valandų patarnavimas ofise ir namie. X-RAY, etc.
1235 N. Ashland Ave.
Phone: EVERGLADE 4-4411

Akių Specialistai

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS

Mano 30 metų praktikas
jūsų garantavimas
Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo arba apatemo, nervotumo, skaudama aki